

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วม
กับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย
นางสาวศศิมา ฉะยดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วม
กับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING'S ACHIEVEMENT
WITH INQUIRY-BASED LEARNING AND MIND MAPPING
FOR MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS

By
MISS Sasima CHOEYDEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วม กับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดย	นางสาวศศิมา ฉะยดี
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณพนธ์ คงวิจิตรต์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรตี ปรีชาปัญญากุล)

620620093 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ; การสืบเสาะหาความรู้; แผนผังความคิด

นางสาว ศศิมา ฉะยดี: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Cluster random Sampling) ดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 คาบเรียน ทดสอบก่อนและหลังเรียน 2 คาบเรียน รวม 10 คาบเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.67, SD = 0.14$)

620620093 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : Critical Reading/ Inquiry-based learning/ Mind Mapping

MISS Sasima CHOYDEE : THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING'S ACHIEVEMENT WITH INQUIRY-BASED LEARNING AND MIND MAPPING FOR MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS Thesis advisor : Assistant Professor Kingkarn Buranasinvattanakul, Ph.D.

The objectives of this study were: 1) to compare the development of critical reading's achievement of Matthayomsuksa 2 students before and after using inquiry-based learning with mind mapping. 2) to study the opinions of Matthayomsuksa 2 students towards the inquiry-based learning with mind mapping. The sample group in this study were 15 Matthayomsuksa 2 students in 2nd semester/2023 at Watnongsonghong school by simple random sampling and cluster random sampling. This study was conducted in 10 lessons including pretest and posttest.

The instruments in this study were: 1) 4 critical reading organized by inquiry-based learning with mind mapping lesson plans. 2) Critical reading tests. 3) Students' opinions questionnaires towards inquiry-based learning with mind mapping. The statistics used in this study were: mean (M), standard deviation (S.D.), and t-test dependent.

The study found that

1) The critical reading achievement of Matthayomsuksa 2 students after studying by inquiry-based learning with mind mapping was higher than before with statistical significance at .05 level.

2) The opinions of Matthayomsuksa 2 students towards learning by inquiry-based learning with mind mapping was 4.67 as mean score and 0.14 as S.D. score which means Matthayomsuksa 2 students satisfied with learning by inquiry-based learning with mind mapping at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่เป็นส่วนสำคัญในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จลุล่วง กราบขอบพระคุณความเมตตาจากรองศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางให้แก่ศิษย์ เป็นผู้คอยสนับสนุน ผลักดันให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ตั้งแต่เริ่มต้นจนประสบความสำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณพนธ์ คงวิจิตร ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรตี ปรีชาปัญญากุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่เมตตาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สาวิตรี จิตบรรจง อาจารย์กิตติพงษ์ แบล็วและอาจารย์ปัญญา ทองคำเกา ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จนได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิจิต อิมอารมย์ ผู้คอยให้คำแนะนำและสนับสนุนการเรียนปริญญาโท และขอขอบพระคุณอาจารย์จิราภรณ์ ภูอุดม ผู้เป็นแรงผลักดัน แรงใจ ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน

ขอขอบคุณนางสาวจันธิมา สุขเจริญ นายเปรมชัย อาศัยบุญ และนายเอกพงษ์ ใจสมหวัง ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ เพื่อนพี่น้องร่วมรุ่นปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย ที่เป็นกำลังใจและชี้แนะแนวทาง ตั้งแต่เข้าเรียนจนการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์

ท้ายนี้ขอขอบคุณคุณบิดา มารดา สามีและครอบครัว ที่คอยสนับสนุน ห่วงใย และเป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดในชีวิต ที่ทำให้ผู้วิจัยมีแรงผลักดันในการศึกษาหาความรู้จนกระทั่งวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ศศิมา เฉยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย... 12	
1.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระภาษาไทย..... 12	
1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน รายวิชา ท 22102 ภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสอง ห้อง(สายชนูปถัมภ์)..... 14	
1.3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้รายวิชา ท 22102 ภาษาไทย เรื่อง การอ่าน..... 16	

2. การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	17
2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	17
2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	18
2.3 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	19
2.4 การวัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	20
3. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	22
3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	22
3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	23
3.3 บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	26
3.4 บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้.....	28
4. แผนผังความคิด (Mind Mapping).....	29
4.1 ความหมายของแผนผังความคิด.....	29
4.2 วิธีการสร้างแผนผังความคิด.....	30
4.3 การใช้แผนผังความคิดในการจัดการเรียนการสอน.....	30
4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด.....	33
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ.....	34
5.1.1 งานวิจัยในประเทศ.....	34
5.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	35
5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	36
5.2.1 งานวิจัยในประเทศ.....	36
5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	38
5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนผังความคิด.....	39

5.3.1 งานวิจัยในประเทศ.....	39
5.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
1. การออกแบบวิจัย	43
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด	55
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด.....	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะ	65
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	65
ข้อเสนอแนะในกาทำวิจัยครั้งต่อไป	65
รายการอ้างอิง	66
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมืองานวิจัย	76
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78

ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	98
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	114

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์).....	3
ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาในการทดลองการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	9
ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	12
ตารางที่ 4 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	16
ตารางที่ 5 รูปแบบการวิจัย.....	43
ตารางที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านวิจารณ์.....	45
ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้.....	47
ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	48
ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	50
ตารางที่ 10 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้.....	53
ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ .	56
ตารางที่ 12 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด	57

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงร้อยละของนักเรียนที่มีความสามารถในระดับต่าง ๆ ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD.....	2
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7

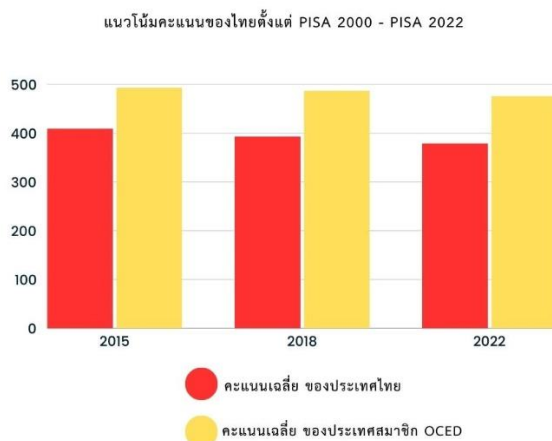
บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นโลกแห่งการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี มีการเชื่อมโยงข่าวสารทุกภูมิภาคของโลก การดำรงชีวิตในสังคมของมนุษย์ยุคนี้จำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อให้สามารถประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและสามารถปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปให้เป็นผู้รู้เท่าทันสื่อ (สริญา มารศรี, 2562) โดยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านในระดับสูงที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์ หาคำตอบ สรุปสาระสำคัญ ทั้งเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ น้ำเสียง จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตีความและประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง เทียบธรรม ซึ่งเมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะส่งผลต่อการเสริมสร้างสติปัญญา และเพิ่มพูนความรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดที่เฉียบแหลม มีความรอบรู้การคิดได้อย่างรอบคอบ และยังช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ตลอดจนนำไปประโยชน์ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความคิดให้กว้างไกล (เอมอร เนียมน้อย, 2551) ดังนั้น ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนในการเรียนรู้และดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีแหล่งข้อมูลออนไลน์มากมายในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม แม้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่มีความสำคัญ แต่ผลการประเมินระดับนานาชาติ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริง หรือที่เรียกว่า “ความฉลาดรู้” (Literacy) ใน 3 ด้าน ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ การประเมินด้านการอ่านของ PISA ให้ความสำคัญกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นอย่างมาก โดยวัดความสามารถของนักเรียนในการเข้าใจ ใช้ประเมินและสะท้อนคิดจากเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับองค์ประกอบของทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากผลการประเมิน PISA 2022 พบว่า นักเรียนไทยร้อยละ 40 มีความสามารถด้านการอ่านตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาเมื่อเทียบกับ PISA 2015 ที่มีเพียงร้อยละ 35 อย่างไรก็ตาม ผลดังกล่าวยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) อย่างมีนัยสำคัญ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงร้อยละของนักเรียนที่มีความสามารถในระดับต่าง ๆ ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD

ที่มา: ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565).

ผลการประเมิน PISA 2022 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). เข้าถึงได้จาก

<https://drive.google.com/file/d/1d6ZcuyqEOd23fw1Jp1C9GRvRx03KFCZ0>

อีกทั้งยังพบว่ามึนักเรียนไทยเพียงร้อยละ 0.2 เท่านั้นที่มีความสามารถด้านการอ่านในระดับสูง (ระดับ 5 และ 6 คะแนนสูงกว่า 626 คะแนน) เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD ที่ร้อยละ 7 นอกจากนี้ คะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านของนักเรียนไทยใน PISA 2022 (379 คะแนน) ลดลงจาก PISA 2018 ถึง 14 คะแนน และลดลงจาก PISA 2015 ถึง 30 คะแนน แนวโน้มการลดลงนี้บ่งชี้ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนไทย เพื่อยกระดับความสามารถในการอ่านให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล

นอกจากผลการประเมินระดับนานาชาติที่สะท้อนปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนไทยแล้ว การศึกษาในระดับสถานศึกษายังแสดงให้เห็นถึงความท้าทายในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กรณีศึกษาของโรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาดังกล่าวอย่างชัดเจน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยในสาระการอ่านมีแนวโน้มลดลงโดยในปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจากปี 2564 ถึง 3.71 คะแนน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์)

ปี พ.ศ.	สาระการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย				ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
			ระดับโรงเรียน	ระดับจังหวัด	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ	ระดับโรงเรียน	ระดับจังหวัด	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ
2563	การอ่าน	100	49.17	55.47	60.66	59.67	16.44	20.35	21.09	21.37
2564	การอ่าน	100	55.56	55.34	53.51	52.58	17.71	20.91	21.44	21.67
2565	การอ่าน	100	51.85	61.06	59.23	58.47	20.29	20.23	21.75	22.11

ที่มา: โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) “รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565”

ผลการทดสอบ ระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าผลการทดสอบในสาระที่ 1 การอ่าน มีระดับที่ลดลง ผลคะแนนเฉลี่ย ปีการศึกษา 2565 ลดต่ำกว่าปี 2564 อยู่ที่ 3.71 คะแนน ทั้งนี้อาจเกิดจากกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ยังไม่สอดคล้องกับผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่ขาดวิจารณญาณในการอ่าน นักวิชาการ หลายท่านได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของการอ่านไว้มีสาเหตุหลายประการ ประการแรก คือ นักเรียนไม่รู้จักการใช้วิจารณญาณในการอ่าน อ่านแล้วตีความ วิเคราะห์ความไม่ได้ ดังที่ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2542: 37) กล่าวถึงปัญหาการอ่านของนักเรียนสรุปได้ว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษา จำนวนมากอ่านไม่เป็น คือ อ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย พิจารณาหรือสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่านไม่ได้ ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจาร์ณ หรือตีความ เรื่องที่อ่าน รวมถึงไม่มีนิสัย รักการอ่าน ส่งผลให้ขาดโอกาสในการแสวงหาความรู้ ประการที่สอง คือ การจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาภาษาไทยยังไม่น่าสนใจ สอดคล้องกับ ชาญชัย หมั่นประสงค์ (2556: 5) ที่กล่าวว่า สื่อการ อ่านของครูที่นำมาให้นักเรียนอ่านไม่สอดคล้องกับเรื่องที่นักเรียนสนใจ เพราะเรื่องที่น่าสนใจให้นักเรียน อ่านเป็นเรื่องที่ค่อนข้างไกลตัวหรือมีภาษาที่ยากไม่เหมาะสมกับวัย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีแรงบันดาลใจในการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าและไม่สามารถนำความรู้ที่ได้มา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากผลการทดสอบข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในหลายมิติ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าสาร ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์และการจัดระบบความคิดอย่างเป็นขั้นตอน ด้วยเหตุนี้ ครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและน่าสนใจ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นแนวทางหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2553: 141) ได้อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของชาตรี เกิดธรรม (2545) ที่กล่าวว่า วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นวิธีสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ โดยใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผล ทำให้ค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง ในขณะที่ Suchman (1962) เน้นว่าการเรียนการสอนควรปลูกฝังความคิดแบบสืบเสาะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล งานวิจัยของณัฐกรณ์ คำชะอม (2553) ยังพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การใช้แผนผังความคิดยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความสามารถด้านการคิด ดังที่สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542) กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นเทคนิคที่ช่วยในการเรียบเรียงความคิด ความเข้าใจจากการอ่าน การฟัง และการพบเห็น โดยนำสาระสำคัญมาจัดระบบในรูปแบบแผนภูมิหรือ แผนภาพ ทำให้เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสำลี รักสุทธี (2543) ที่อธิบายว่าแผนผังความคิดช่วยพัฒนาการใช้สมองทั้งซีกซ้ายและขวา ทำให้ผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ภาษา สัญลักษณ์ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นระบบ

การผสมผสานระหว่างวิธีสอนสืบเสาะหาความรู้และแผนผังความคิดมีความสอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกันในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยในขั้นตอนการสืบเสาะหาความรู้แผนผังความคิดจะช่วยสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละขั้น กล่าวคือ ในขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) ผู้เรียนสามารถใช้แผนผังความคิดในการระดมความคิดและเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประเด็นที่จะศึกษา ในขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) แผนผังความคิดช่วยในการจัดระบบข้อมูลที่ค้นพบและแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล ในขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

(Explanation) ผู้เรียนสามารถใช้แผนผังความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างคำอธิบายที่เป็นระบบ และในขั้นขยายความรู้ (Elaboration) แผนผังความคิดจะช่วยให้การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆซึ่งกระบวนการเหล่านี้สอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของการอ่านอย่างมีคุณภาพที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่าและสร้างข้อสรุป

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้และการใช้แผนผังความคิดเป็นเทคนิคและวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากกว่าการจัดการเรียนการสอนโดยมีครูเป็นผู้อธิบายความรู้ โดยการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาผลของการใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อแก้ปัญหาที่พบและยกระดับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้มุ่งบูรณาการวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ตามแนวคิดของ Suchman (1962) ร่วมกับการใช้แผนผังความคิดตามแนวคิดของ Buzan (1991) มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ (Confrontation with the problem) เป็นขั้นที่ครูนำเสนอสถานการณ์หรือบทอ่านที่น่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยและตั้งคำถาม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนใช้แผนผังความคิดระบุประเด็นหลักและประเด็นรอง รวมทั้งตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน

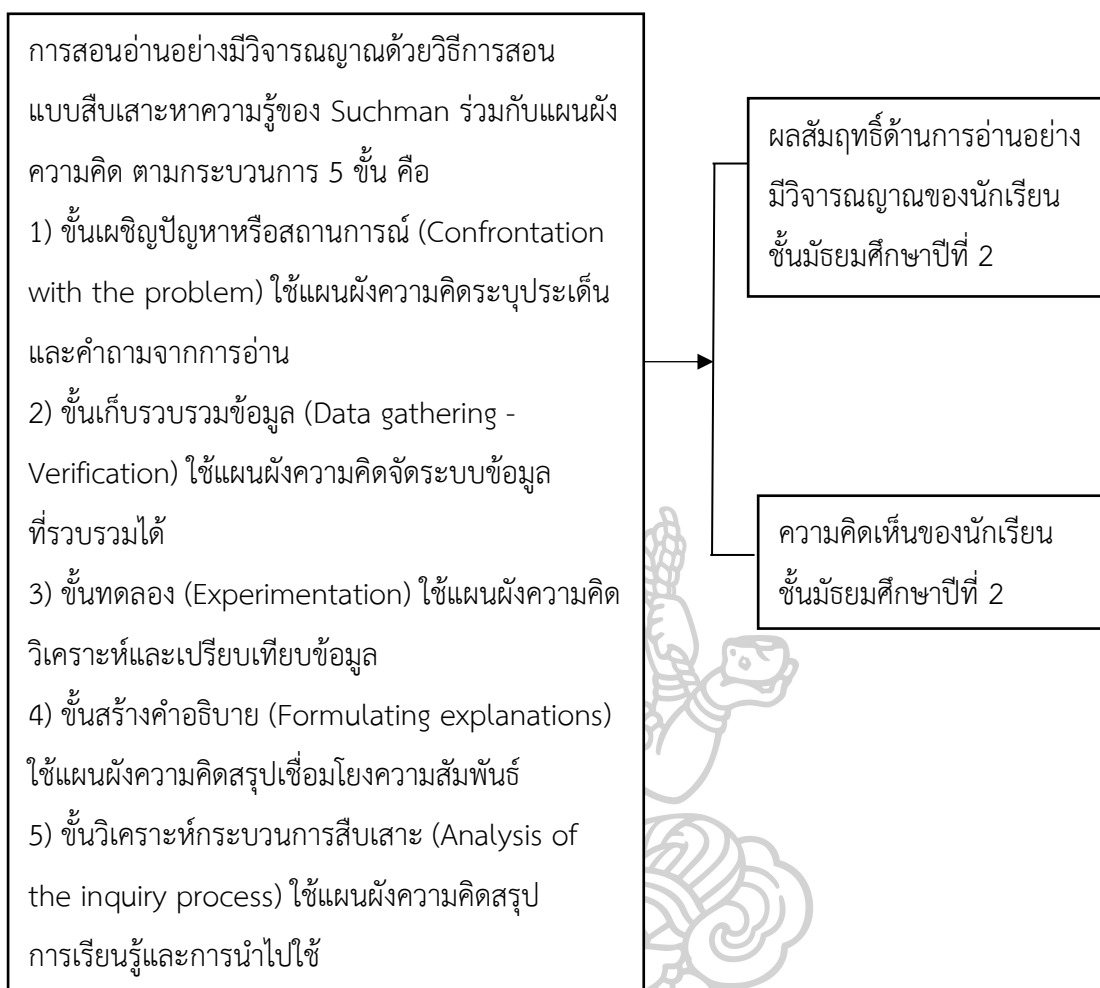
ขั้นที่ 2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering – verification) เป็นขั้นที่นักเรียนฝึกการจับใจความสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์น้ำหนักและจุดประสงค์ของผู้เขียนโดยใช้แผนผังความคิดจัดกลุ่มข้อมูล แยกประเภทข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของผู้เขียน

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลอง (Experimentation) เป็นขั้นที่นักเรียนตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และวิเคราะห์ความสมเหตุสมผล โดยใช้แผนผังความคิด เปรียบเทียบข้อมูล จำแนกข้อดีข้อเสียและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล

ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างคำอธิบาย (Formulating explanation) เป็นขั้นที่นักเรียนตีความสรุปความและเชื่อมโยงความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน โดยใช้แผนผังความคิดสรุปใจความสำคัญ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาและสร้างข้อสรุปใหม่

ขั้นที่ 5 ขั้นวิเคราะห์กระบวนการสืบเสาะ (Analysis of the inquiry process) เป็นขั้นที่นักเรียนประเมินค่าสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้โดยใช้แผนผังความคิดสรุปกระบวนการเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และการนำไปประยุกต์ใช้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดเป็นการบูรณาการวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยแผนผังความคิดช่วยในการจัดระบบข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ในขณะที่การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาผ่านการตั้งคำถามและค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผล (วีณา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม, 2553) การผสมผสานวิธีสอนทั้งสองแบบจึงน่าจะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน ทั้งในด้านการจับใจความสำคัญ การ วิเคราะห์ การตีความ และการประเมินค่า ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์การเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี ได้แก่ โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 15 คน และโรงเรียนหลวงสินธุ์ราษฎร์รังสฤษดิ์ จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวม 36 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. เนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการพัฒนาทักษะการอ่านวิจารณ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.1 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาทดลอง คือเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างวิจารณ์
ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา
พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

3.2 เนื้อหาที่ใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์ คือ บทอ่านประเภทโฆษณา
ข่าว เรื่องสั้น และบทร้อยกรอง

3.3 บทอ่านที่เป็นร้อยแก้วและบทอ่านที่เป็นร้อยกรอง

บทอ่านร้อยแก้ว ได้แก่

- ข่าว
- โฆษณา
- เรื่องสั้น

บทอ่านร้อยกรอง

4. ระยะเวลา

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง และดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการ
เรียนรู้

ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาในการทดลองการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณ์

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
-	ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้	1
1	การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณ์	2
2	การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณ์	2
3	การอ่านบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณ์	2
4	การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณ์	2
-	ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้	1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด** หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดของ Suchman (1962) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเผชิญปัญหา ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นทดลอง ขั้นสร้างคำอธิบายและขั้นวิเคราะห์กระบวนการสืบเสาะ โดยในแต่ละขั้นตอนมีการใช้แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดระบบข้อมูลเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสรุปองค์ความรู้

2. **ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ** หมายถึง ความสามารถในการอ่านที่ผู้เรียนแสดงออกถึงการใช้ความคิดพิจารณาพิจารณาตัดสินสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบและมีเหตุผลที่ได้จากคะแนนแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ครอบคลุมความสามารถ 3 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสร้างสรรค์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. **ความคิดเห็นของนักเรียน** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด วัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินใน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 15 ข้อ

4. **นักเรียน** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

2. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ โดยสามารถนำไปปรับใช้กับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การอ่าน รายวิชา ท 22102 ภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์)
2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.4 การวัดและประเมินผล การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.3 บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.4 บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
4. แผนผังความคิด
 - 4.1 ความหมายของแผนผังความคิด
 - 4.2 วิธีการสร้างแผนผังความคิด
 - 4.3 การใช้แผนผังความคิดในการจัดการเรียนการสอน
 - 4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด
- 5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนผังความคิด

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระภาษาไทย

จากการศึกษาสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนา สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาใน การดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยพิจารณาตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

จะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดในสาระการอ่านข้างต้น มีความสอดคล้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่าน อย่างมีวิचारณญาณ เนื่องจากนักเรียนต้องสามารถจับใจความสำคัญ สรุปความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ ความสามารถการอ่านอย่างมีวิचारณญาณ

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้น	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
	ท 1.1 ม.2/1	1. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงร้อย แก้ว ที่เป็นบทพรรณนาจาก หนังสือเรียน หรือสื่ออื่น ๆ การอ่านทำนองเสนาะบท ร้อยกรอง ประเภทกลอน	✓	
	ท 1.1 ม.2/2 ท 1.1 ม.2/3 ท 1.1 ม.2/4	2. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบาย รายละเอียดจากเรื่อง	การอ่านจับใจความจาก วรรณคดี และวรรณกรรมใน หนังสือเรียน รวมทั้ง	✓	

ชั้น	รหัสตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ต้องรู้	ควรรู้
	ท 1.1 ม.2/5 ท 1.1 ม.2/6	ที่อ่าน 3. เขียนผังความคิด เพื่อแสดงความเข้าใจ ในบทเรียนต่าง ๆ ที่ อ่าน 4. อภิปรายแสดงความ คิดเห็น และข้อโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 5. วิเคราะห์และ จำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และ ข้อคิดเห็น จากบทความที่อ่าน 6. ระบุข้อสังเกตการ ชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผล ของงานเขียน	บทเรียนจากกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ		
	ท 1.1 ม.2/7	7. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำ ประพันธ์อย่าง หลากหลาย และประเมินคุณค่า หรือแนวคิดที่ได้ จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา ในชีวิต	การอ่านตามความ สนใจ เช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสือที่นักเรียนสนใจ และเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและ นักเรียน กำหนดร่วมกัน	✓	
	ท 1.1/8	8. มีมารยาทในการ อ่าน	มารยาทในการอ่าน		✓

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 5 ตัวชี้วัด คือ

ท 1.1 ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และ อธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.2/4อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.2/5 วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็น จากบทความ ที่อ่าน

ท 1.1 ม.2/6 ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

ท 1.1 ม.2/7 อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่า หรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวชี้วัด จำนวน 5 ตัวชี้วัด ที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แล้ว นักเรียนต้อง สามารถคิดวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่า ความน่าเชื่อถือของข้อมูลและจุดประสงค์ ของผู้เขียนได้ รวมทั้ง แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้เพื่อหาคำตอบ จนสรุปสาระสำคัญของสิ่งที่ อ่านได้ผู้วิจัยได้นำเอาตัวชี้วัด ทั้ง 5 ตัวชี้วัด ไปวิเคราะห์ความสอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ และกำหนดเป็น โครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 1) ชั้นการวิเคราะห์ 2) ชั้นการประเมินค่าและ 3) ชั้นการสร้างสรรค์

1.2 คำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การอ่าน รายวิชา ท 22102 ภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชูปถัมภ์)

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้ศึกษาและทดลองโดยผู้วิจัยทำการทดสอบก่อน การจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาจากบทอ่าน 4 ประเภท ได้แก่ โฆษณา ข่าว เรื่องสั้น และบทร้อยกรอง เป็นระยะเวลา 8 ชั่วโมง และดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการวิจัยตาม โครงสร้างและคำอธิบายรายวิชาในหน่วยการเรียนรู้รายวิชา ท 22102 ภาษาไทย ดังนี้

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ท22102 ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 เวลาเรียน 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ศึกษา อธิบายรายละเอียด และอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยและภาษาของกลุ่มประเทศ อาเซียน อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน จับใจความสำคัญสรุปความจากเรื่องที่อ่าน สรุปเนื้อหา วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ วิเคราะห์และ วิเคราะห์จากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผลเพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต วิเคราะห์ โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยคกรรมและประโยคซ้อน วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองอย่างถูกต้อง อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่านคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนบรรยายและพรรณนา เขียนเรียงความ ย่อความและ จดหมายกิจธุระ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า เขียนวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความรู้ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล เขียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่เกี่ยวข้อง อาเซียน พุทธสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังที่ดู พุดในโอกาสต่าง ๆ พุดวิเคราะห์วิจารณ์และแสดง ความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่เกี่ยวข้องอาเซียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ พุดรายงานเรื่องหรือ ประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา สร้างคำในภาษาไทย แต่งบทร้อยกรอง ใช้คำราชาศัพท์ ท่องบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ประเมิน คุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิต มีมารยาทในการอ่าน การ เขียน การฟัง การดูและการพูด

โดยใช้กระบวนการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การจำแนกข้อเท็จจริง การแสดงความคิดเห็น การวิจารณ์โต้แย้งอย่างมีเหตุผล การประเมินค่า การระบุข้อสังเกต การอภิปรายแนวคิด การสรุปเรื่อง การสรุปองค์ความรู้ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม และเรียนรู้ จากสื่อต่าง ๆ ในท้องถิ่น

เพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน รักการเขียน มีคุณธรรม เห็นคุณค่าของภาษาไทย ร่วมรักษา สืบสานไว้เป็นสมบัติของชาติ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีมารยาทในการฟัง การดู

การพูด การอ่าน การเขียน ทั้งยังสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.2/2, ม.2/4, ม.2/5, ม.2/6, ม.2/7

ท 2.1 ม.2/1, ม.2/2, ม.2/3, ม.2/4, ม.2/7ม.2/8

ท 3.1 ม.2/1, ม.2/2, ม.2/3, ม.2/4

ท 4.1 ม.2/1, ม.2/4, ม.2/5

ท 5.1 ม.2/1, ม.2/3, ม.2/5

รวมทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด

1.3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้รายวิชา ท 22102 ภาษาไทย เรื่อง การอ่าน

งานวิจัยฉบับนี้ได้ดำเนินการทดลองในรายวิชา ภาษาไทย ท22102 เป็นรายวิชาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะคัดเลือกเฉพาะโครงสร้างเวลาเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านมานำเสนอเท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จำนวน ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
1	การอ่าน	ท 1.1 ม.2/2 ท 1.1 ม.2/4 ท 1.1 ม.2/5 ท 1.1 ม.2/6 ท 1.1 ม.2/7	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านในระดับสูงที่ผู้อ่าน ต้องใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่ อ่านอย่าง รอบคอบ ถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์หา คำตอบ สรุปสาระสำคัญ สามารถ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เพื่อตัดสินใจประเมิน ค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง	12	15

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านโฆษณา ข่าว เรื่องสั้น บทร้อยกรอง มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองทดลอง 8 ชั่วโมง โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการอ่านที่มีประสิทธิภาพ เพราะทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้จากการคิดพิจารณา วิเคราะห์ ประเมินค่าข้อมูลที่ได้รับอย่างมีเหตุผล ก่อนที่จะเชื่อถือข้อมูลนั้น ๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นเกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้หลายท่าน ดังนี้

Smith (1963: 167) กล่าวว่า การอ่านวิจารณ์เป็นการอ่านขั้นสูงสุดของการอ่านอย่างมีความหมาย คือผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่เห็นเป็นตัวอักษร เป็นการอ่านด้วยการสืบสวน สอบสวน และมีความพอใจในการค้นหาความจริง สามารถประเมินและตัดสินว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง หรือความลำเอียงของผู้แต่ง และจะต้องสามารถวิจารณ์โดยใช้ความเห็นเป็นส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของผู้เขียน โดยใช้ประสบการณ์จริงหรือเหตุผลเป็นเกณฑ์

ประเทิน มหาพันธ์ (2530: 173) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในการพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินเรื่องที่อ่านและช่วยให้สามารถทราบถึงความคิดของผู้เขียนได้

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2550: 9) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้ความคิดในการพิจารณาข้อมูล เพื่อประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือเพียงใด

วนิดา พรหมเขต (2559: 28) อธิบายว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านขั้นสูง ที่รวมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ไว้ด้วยกัน เพื่อพิจารณา สิ่งที่อ่านอย่างใคร่ครวญว่ามีเนื้อหาสาระ คุณค่า ความน่าเชื่อถือ และสามารถดึงประโยชน์จากการ อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่าน ขั้นสูงที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิด สติปัญญา และประสบการณ์ในการพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างละเอียด รอบคอบ มีเหตุผล สามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ ตลอดจน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่าง เหมาะสม

2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เป็นการพัฒนา การอ่านเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจ สติปัญญา ช่วยสร้างความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงสามารถพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้อย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 118) กล่าวว่า ความสำคัญของการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณเป็นความคิดขั้นสูงที่ต้องการหาคำตอบในเชิงเหตุผล วิเคราะห์การตัดสินใจ และคำตอบ อื่น ๆ ที่ต้องใช้เนื้อเรื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานในการพิจารณาค้นหาคำตอบ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546) ระบุว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้และประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นการสืบทอดมรดกวัฒนธรรม เสริมสร้างความคิดและปัญญา ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน พัฒนาคุณภาพชีวิตรวมถึงเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาระบบต่าง ๆ ของสังคม

เอมอร เนียมน้อย (2551: 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านที่ถูกต่อนั้นจำเป็นต้องอาศัยการพิจารณาตัดสินข้อความที่อ่านว่าน่าเชื่อถือเพียงใด การอ่าน อย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจลำดับขั้นในการวิเคราะห์ วินิจฉัยเรื่องราว ที่อ่านว่าน่าเชื่อถือหรือไม่

พรทิพย์ แข็งขัน และคณะ (2553: 291) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเป้าหมาย สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บุคคลที่คิดอย่างมีวิจารณญาณได้จะสามารถคัดสรรกลั่นกรอง ข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อแก้ไขปัญหาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นสมรรถนะของบุคคล

ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเข้าปฏิบัติงานของหน่วยงาน องค์กร และบริษัทต่าง ๆ ตลอดจนเป็นองค์ประกอบที่แสดงคุณภาพของการจัดการศึกษาอีกด้วย

วรรณภา บัวเกิด (2557: 219) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำคัญเพราะผู้อ่านสามารถวิเคราะห์เรื่อง สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความ สามารถตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่ออย่างมีเหตุผล ได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ในการวินิจฉัยเรื่องที่อ่าน และสามารถแสวงหาความรู้ ส่งเสริมความคิด ความรอบรู้ของผู้อ่านสามารถนำผลจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่มีความสำคัญ เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพัฒนาให้ผู้อ่านมีการคิดขั้นสูง สามารถพิจารณาใคร่ครวญได้ว่าสิ่งที่อ่านน่าเชื่อถือหรือไม่ เป็นข้อมูลประเภทใด โดยเฉพาะการอ่านที่อยู่ในชีวิตประจำวันที่ต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ทั้งนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการฝึกฝนให้ผู้อ่านมีพื้นฐานที่ดีและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนอกจากจะใช้สติปัญญาและประสบการณ์เต็มแล้วยังมีหลักเกณฑ์ในการใช้เพื่อพิจารณาสิ่งที่อ่าน มีนักการศึกษาได้อธิบายหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการตั้งคำถามและการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแนวคิดการถามคำถามและตอบคำถามที่เป็นเครื่องมือสำหรับกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบคำถาม และวิเคราะห์คำตอบเพื่อแก้ปัญหา

เปลื้อง ณ นคร (2544: 46-47) และ Wallace and Wray (2011: 29) ได้กล่าวถึงหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้อย่างสอดคล้องกันว่าหลักการที่สำคัญสำหรับทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ ต้องรู้จักตั้งคำถามเพื่อค้นหาเหตุผล ทราบจุดมุ่งหมายของผู้แต่งและนัยแฝงเพื่อสามารถประเมินบทอ่านได้ และจะต้องคิดอย่างรอบคอบเพื่อวิเคราะห์ความหมายที่แอบแฝงและเป้าหมายของผู้แต่ง

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาษา เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบและทฤษฎีของภาษา

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 8) ได้เสนอแนะหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะต้องอาศัยการวิเคราะห์พื้นฐานร่วมกับการประเมินค่า

เรื่องที่เราอ่าน วิเคราะห์แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ถ้อยคำรวมถึงการวิเคราะห์ประโยคและทรงสนะของผู้เขียน

2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับผู้อ่านที่ก่อให้เกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เอมอร์ เนียมน้อย (2551: 16) และ เฉลิมลาภ ทองอาจ (2554) ได้กล่าวถึงหลักของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ตรงกันว่า ผู้อ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุผลของผู้เขียนที่เสนอผ่านมาทางตัวหนังสือเพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินตัดสินเรื่องทีอ่านได้อย่างถูกต้อง วิचारณญาณจะเกิดขึ้นได้จากการใช้หลักเหตุและผลของผู้อ่านและย่อมจะเกิดขึ้นได้จากการเรียนการสอนอ่านที่เป็นเหตุและผลกัน

จากหลักการข้างต้น สรุปได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่ต้องอาศัยทั้งการตั้งคำถาม การวิเคราะห์องค์ประกอบทางภาษา และการแสดงออก ถึงพฤติกรรมการอ่านที่เหมาะสม โดยผู้อ่านต้องสามารถวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และเจตนาของผู้เขียน แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ประเมินความน่าเชื่อถือของเนื้อหา ตลอดจนสรุปและประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งหลักการเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่อไป

2.4 การวัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแนวทางประเมินผล เป็นการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการสอน เพื่อนำผลที่ได้จากการวัดผลมาวิเคราะห์ มาสรุปว่าตรงวัตถุประสงค์หรือไม่ และนำผลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวทางการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยประยุกต์จากแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของ Bloom 6 ขั้นตอน ได้รับการปรับปรุงโดย Anderson and Krathwohl (2001) ประกอบด้วย 6 ระดับ ดังนี้

1. **ขั้นจำ (Remember) :** ระลึกหรือจดจำข้อมูลที่ได้จากการอ่านจากประสบการณ์มาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
2. **ขั้นเข้าใจ (Understand) :** อธิบายความหมาย สรุปใจความสำคัญของเรื่องทีอ่าน
3. **ขั้นประยุกต์ใช้ (Apply) :** นำความรู้จากการอ่านไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

4. ชั้นวิเคราะห์ (Analyze) : แยกแยะองค์ประกอบ ความสัมพันธ์ และหลักการของเรื่อง
ที่อ่าน
5. ชั้นประเมินค่า (Evaluate) : ตัดสินคุณค่า ความน่าเชื่อถือของเรื่องทีอ่านโดยใช้เกณฑ์และ
หลักฐาน
6. ชั้นสร้างสรรค์ (Create) : สร้างแนวคิดใหม่ หรือมุมมองใหม่จากข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
ในย่อหน้าสุดท้าย

Watson and Glaser(2010: 10) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมี
วิจารณ์ญาณประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการสรุปอ้างอิง (Inferences)
2. ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Recognition of Assumption)
3. ความสามารถในการนิรนัยและการตีความ (Deductive)
4. ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง (Evaluation of Arguments)

เอมอร์ เนียมน้อย (2551: 1) กล่าวว่าโดยสรุปพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า
การจะวัดว่าผู้อ่านมีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมากน้อยเพียงใดนั้น ในการฝึกฝนผู้อ่านจะต้อง
แสดงถึงพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังนี้

1. ความสามารถในการจำแนกประเภทของงานเขียน
2. ความสามารถแยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น
3. สามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ สำนวน อุปมา
4. การตัดสินสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด
5. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้
6. จับแนวคิดหลักได้
7. จับน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนได้
8. บอกโครงเรื่องหรือสรุปเรื่องทีอ่านได้
9. ประเมินคุณค่าของเรื่องทีอ่านได้

บันลือ พฤกษ์วัน (2556: 77) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณว่า
สามารถทดสอบด้วยประเด็นการประเมิน ดังนี้

1. การแยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
2. การแยกแยะเรื่องที่เป็นจริงกับเพ้อฝัน
3. การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

4. การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ
5. การพิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ
6. การพิจารณาความเหมาะสมในคุณค่าและยอมรับความคิด
7. การบ่งชี้ถึงวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
8. ความสามารถในการแสดงออกและความรู้สึก

จากการศึกษาแนวคิดการวัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณข้างต้น ผู้วิจัยเลือกใช้กรอบการประเมินตามแนวคิด Bloom's Taxonomy เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากเป็นแนวคิดที่แบ่งระดับการคิดอย่างเป็นลำดับขั้น สอดคล้องกับพัฒนาการทางความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และสามารถบูรณาการกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดได้อย่างเป็นระบบ เนื่องจากการวัดและประเมินตามลำดับขั้นนี้จะช่วยให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการตั้งคำถาม สืบค้น และสรุปความรู้ ประกอบกับการใช้แผนผังความคิดที่ช่วยในการจัดระบบความคิดและความเข้าใจ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันในหลายมิติ ดังนี้

มิติแรก การเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบค้น Suchman (1962) และ Nagalski (1980) มีแนวคิดที่สอดคล้องกันว่า การสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้า และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล โดยความรู้ที่ได้จะมีความหมายและคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้แบบรับข้อมูลจากผู้อื่น

มิติที่สอง บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ทิศนา แคมมณี (2553) และ Joyce and Weil (2000) ได้อธิบายว่าผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม ความสงสัย และความต้องการแสวงหาความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ในขณะที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง

มิติที่สาม การสร้างความรู้ที่มีความหมาย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546) ได้เน้นย้ำว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้จะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและการเก็บบันทึกข้อมูล ในระยะยาว ซึ่งผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากกระบวนการสืบเสาะหาความรู้มีลักษณะที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในหลายประการ กล่าวคือ ทั้งสองกระบวนการเน้นการตั้งคำถาม การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล และการสร้างข้อสรุปด้วยตนเอง นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการสืบค้นและค้นพบความรู้ด้วยตนเองจะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดของตนเองได้มากที่สุด ทั้งนี้กิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนลงมือศึกษาค้นคว้าจะต้องมีลำดับขั้นตอนที่เชื่อมโยงกับความคิดเดิมและนำไปสู่การแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างเป็นระบบ มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไว้ดังนี้

Suchman (1962) ได้กล่าวถึงขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ (Confrontation with the problem) เป็นขั้นที่ครูนำเสนอสถานการณ์หรือบทความที่น่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยและตั้งคำถาม

ขั้นที่ 2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering – verification) เป็นขั้นที่นักเรียนฝึกการจับใจความสำคัญแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์น้ำเสียงและจุดประสงค์ของผู้เขียน

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลอง (Experimentation) เป็นขั้นที่นักเรียนตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และวิเคราะห์ความสมเหตุสมผล

ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างคำอธิบาย (Formulating explanation) เป็นขั้นที่นักเรียนตีความสรุปความและเชื่อมโยงความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ขั้นวิเคราะห์กระบวนการสืบเสาะ (Analysis of the inquiry process) เป็นขั้นที่นักเรียนประเมินค่าสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

Joyce and Weil (2000) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่สอดคล้องกัน ดังนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างคำอธิบาย (Formulating explanation) เป็นขั้นที่นักเรียนตีความสรุปความและเชื่อมโยงความสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน

ขั้นที่ 5 ขั้นวิเคราะห์กระบวนการสืบเสาะ (Analysis of the inquiry process) เป็นขั้นที่นักเรียนประเมินค่าสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

Joyce and Weil (2000) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1. ขั้นเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา
2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างคำอธิบายเบื้องต้น
3. ขั้นทดสอบคำอธิบาย
4. ขั้นสรุปและจัดระบบความรู้
5. ขั้นวิเคราะห์กระบวนการสืบเสาะ

Windschiti and Buttermer (2000) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เบื้องต้นโดยอาศัยความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นหลัก แบ่งเป็น 3 ขั้น ดังนี้

1. การตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่สงสัยใคร่รู้หรือการระบุปัญหา
2. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อตอบคำถาม
3. การวิเคราะห์และอธิบายสิ่งที่ค้นพบอย่างสมเหตุสมผล

วัฒนาพร รัชภัทก์ (2545: 41-43) กล่าวถึงรูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. สร้างความสนใจ
 - 1.1 จัดสถานการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกต สงสัย
 - 1.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างคำถาม กำหนดประเด็นที่จะศึกษา
2. สืบค้นและค้นหา
 - 2.1 ผู้เรียนวางแผนกำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐานและกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้
 - 2.2 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อรวบรวมข้อมูลหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการสำรวจตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น การทดลองการทำกิจกรรมภาคสนาม การศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสาร อังอิงหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้ได้ข้อมูลมาอย่างเพียงพอ สรุปสิ่งที่คาดว่าจะเป็นการคำตอบของปัญหา

3. อธิบายและลงข้อสรุป

3.1 ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลข้อสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์แปลผล สรุปผลและนำเสนอผลในรูปแบบต่าง ๆ

3.2 การค้นพบในข้อนี้อาจสนับสนุนหรือโต้แย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ตั้งไว้แต่ไม่ว่าจะอยู่ในรูปใดก็สามารถสร้างความรู้และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

4. ขยายความรู้ นักเรียนนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมหรือนำข้อสรุปที่ได้ไปอธิบายเหตุการณ์อื่น ๆ

5. ประเมิน เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนมีความรู้อะไรบ้างอย่างไรและมากน้อยเพียงใด จากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่น ๆ

ซาโรช โศภีรักษ์ (2546) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อพัฒนาสติปัญญาและความสามารถ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดปัญหา วางแผนและกำหนดวิธีการหาความรู้เอง แก้ปัญหาเองจนได้รับคำตอบเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้จากการค้นพบด้วยตนเอง

วิชรา เล่าเรียนดี (2548) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบค้นหาความรู้ ความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีคำถามเป็นตัวการกระตุ้นการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยสังเคราะห์เป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. ช้้นเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์
2. ช้้นสืบค้นและสืบเสาะหาข้อข้อมูล
3. สังเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการสืบเสาะ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ได้รับความสนใจจากนักการศึกษาหลายท่าน โดยแต่ละท่านได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่มีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไป เช่น Joyce and Weil (2000) นำเสนอขั้นตอนที่เน้นการจัดระบบ ความรู้อย่างเป็นระบบผ่าน 5 ขั้นตอน ขณะที่ Windschiti and Buttermer (2000) นำเสนอรูปแบบที่กระชับเพียง 3 ขั้นตอน โดยเน้นกระบวนการตั้งคำถาม การสืบเสาะ และการวิเคราะห์ ส่วนวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545) ได้เสนอขั้นตอนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสนใจและการขยายความรู้เป็นพิเศษ

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ตามแนวคิดของ Suchman (1962) เนื่องจากมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่าน

กระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอนนี้มีความเป็นระบบและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด ขั้นสูงผ่านการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การวิจัยที่ต้องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน

3.3 บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอน ดังนี้

1. กระตุ้นให้เด็กคิดโดยการสร้างสถานการณ์ชักชวนให้เด็กตั้งคำถามสอบสวน ตามลำดับขั้นของคำถามแบบสืบสวนสอบสวน
2. ให้การหนุนกำลัง เมื่อเด็กถามมากให้แรงหนุน ยอมรับในคำถามนั้น กล่าวชม และช่วยปรับปรุงในคำถาม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในคำถามให้กระจ่างดีขึ้น
3. ทวนกลับ ผู้สอนจะเป็นผู้ทวนคำถามอยู่บ่อย ๆ เพื่อพิจารณาว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างไร
4. เป็นผู้กำกับแนะนำ ผู้สอนจะชี้แนวทางเพื่อให้เกิดความคิดตามแนวทางที่ถูกต้อง ควบคุมเมื่อเด็กออกนอกกลุ่มนอกทาง
5. จัดระเบียบ ผู้สอนดำเนินการจัดชั้นเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศให้เหมาะสม โดยจัดเป็นกลุ่มหรือชั้นตามลักษณะของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ภพ เลหาไพบุลย์ (2540: 125-126) กล่าวว่า บทบาทครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวนักเรียนเอง เป็นผู้จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกให้การศึกษาค้นคว้า เป็นผู้ถามคำถามต่าง ๆ ที่จะช่วยแนะนำทางให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้

ลัดดาวัลย์ กัทสูวรรณ (2546: 910) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้ ผู้สอนมีบทบาทดังนี้

1. ต้องรู้จักใช้คำถาม
2. อดทนที่จะไม่บอกคำตอบ แต่ต้องกระตุ้นและเสริมพลังให้นักเรียนค้นหาคำตอบเอง
3. ต้องให้กำลังใจ ให้ผู้เรียนมีความพยายาม

4. รู้ว่าธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนอาจแตกต่างกัน ดังนั้นการถามทำให้ผู้เรียน อาจคิดไม่เหมือนกัน บางครั้งอาจต้องบอกให้บ้าง

5. เข้าใจและรู้ความหมายของพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก

6. มีเทคนิคในการจัดการให้ผู้เรียนแก้ปัญหา

7. อดทนที่จะฟังคำถามและคำตอบของผู้เรียน แม้ว่าคำถาม คำตอบเหล่านั้น อาจไม่ชัดเจน

8. รู้วิธีบริหารจัดการชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิด การศึกษาค้นคว้าโดยไม่เสียระเบียบของชั้นเรียน

9. รู้จักนำข้อผิดพลาดมาใช้เป็นโอกาสในการสร้างสรรค์แนวคิดในการค้นคว้า ทดลองใหม่ จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านเกี่ยวกับบทบาทของผู้สอน สามารถสังเคราะห์ได้เป็น 4 บทบาทสำคัญ คือ

1. บทบาทผู้อำนวยการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเป็นผู้จัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งด้านกายภาพและบรรยากาศการเรียนรู้ จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน รวมถึงการจัดพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและเอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. บทบาทผู้กระตุ้นการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเป็นผู้ตั้งคำถามที่ท้าทายความคิด กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยและอยากค้นหาคำตอบ สร้างสถานการณ์ที่กระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน ส่งเสริมให้เกิดการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน โดยใช้คำถามที่กระตุ้นการคิดขั้นสูง

3. บทบาทผู้ให้คำแนะนำ ผู้สอนต้องเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการใช้แผนผังความคิดที่เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คำปรึกษาในระหว่างที่ผู้เรียนดำเนินการสืบเสาะหาความรู้ ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาหรือติดขัด โดยไม่เข้าไปแทรกแซง หรือชี้นำจนเกินไป

4. บทบาทผู้ประเมิน ผู้สอนต้องเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ

ทั้งนี้ บทบาทดังกล่าวมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และการใช้แผนผังความคิดอย่างเป็นระบบ

3.4 บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนในการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

Llewellyn (2005) กล่าวถึงบทบาทของนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนถามคำถาม
2. นักเรียนพยายามหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. นักเรียนอธิบายการแก้ปัญหา
4. นักเรียนสามารถบอกส่วนประกอบต่าง ๆ คำจำกัดความ คำอธิบาย และนำทักษะไปประยุกต์ใช้มรสถานการณ์ใหม่ ๆ
5. นักเรียนเป็นผู้แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ และสามารถประเมินความรู้ด้วยตนเอง

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546: 7) ได้ให้ข้อเสนอสำหรับนักเรียนในการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ไว้ดังนี้

1. พยายามค้นพบสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ใช้หลักการต่าง ๆ ใช้ทักษะการสังเกต การใช้เครื่องมือ การดำเนินการทดลอง การบันทึกข้อมูล การอภิปรายและการสรุป ซึ่งนำไปสู่การคิดและหลักเกณฑ์ที่สำคัญของบทเรียน
3. แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีอิสระและมีเหตุผล
4. พุด ชักถามหรือโต้แย้งในสิ่งที่นักเรียนเชื่อมั่นและมีเหตุผล

ทิสนา เขมมณี (2557: 141) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้เรียนการสืบเสาะหาความรู้ คือ ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ คำตอบ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสม

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านเกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนข้างต้น สามารถสังเคราะห์ได้เป็น 3 บทบาท คือ

1. บทบาทผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่เสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้การสังเกต การทดลอง และการสรุปเพื่อนำไปสู่การค้นพบข้อเท็จจริง
2. บทบาทผู้ชักถามตามข้อสงสัย ผู้เรียนใช้คำถามในการแสดงความคิดเห็น
3. บทบาทผู้ขอคำแนะนำ ผู้เรียนประสบปัญหาหรือติดขัดสามารถขอคำแนะนำ เพื่อนำไปปรับใช้กับกระบวนการสืบเสาะหาความรู้

4. แผนผังความคิด (Mind Mapping)

แผนผังความคิดเป็นแนวคิดของ Buzan (1997) นักวิชาการชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มนำเอาความรู้เรื่องสมองมาปรับใช้ในการเรียนรู้ เป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ เชื่อมโยงของความคิด โดยนำเสนอเป็นภาพหรือผัง และสามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ

4.1 ความหมายของแผนผังความคิด

แผนผังความคิด (Mind Mapping) เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดย Tony Buzan นักวิชาการชาวอังกฤษ ผู้ริเริ่มนำความรู้ เกี่ยวกับการทำงานของสมองมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ แนวคิดนี้เกิดจากการพัฒนาวิธีการจดบันทึกแบบดั้งเดิมที่เป็นบรรทัด มาเป็นการบันทึกด้วยภาพ และสัญลักษณ์ที่แผ่รัศมีออกรอบ ๆ ศูนย์กลาง คล้ายการแตกแขนงของกิ่งไม้ โดยใช้สีสันประกอบ ซึ่งต่อมาได้พบว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและการทำงาน เช่น การวางแผน การตัดสินใจ การช่วยจำ การแก้ปัญหา และการนำเสนอ

จากการศึกษาความหมายของแผนผังความคิดจากนักการศึกษาหลายท่าน สามารถสังเคราะห์ได้ใน 3 มิติหลัก ดังนี้

มิติที่หนึ่ง ด้านการจัดการความคิด แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่แสดงออกถึงการทำงานตามธรรมชาติของสมองมนุษย์ โดยใช้ทั้งสมองซีกซ้ายและซีกขวาในการคิดและเรียนรู้ (Buzan, 1997; ฤกษ์ทิพย์, 2554) เป็นการจัดระบบความคิดให้เป็นรูปธรรม ผ่านการใช้ภาพ สี และสัญลักษณ์

มิติที่สอง ด้านการจัดการข้อมูล แผนผังความคิดเป็นวิธีการสื่อสารที่ช่วยในการจัดระบบข้อมูลให้เป็นระเบียบ กระชับ และเข้าใจง่าย (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2551; ทิศนา ขัมมณี, 2552) โดยอาศัยทักษะการคิดต่างๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ เทียบ การจัดประเภท และการสรุปความ

มิติที่สาม ด้านการเรียนรู้ แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเรียนรู้และจดจำเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุปรียา ตันสกุล, 2540) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเนื้อหาที่มีลักษณะกระจัดกระจาย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความรู้และเข้าใจความ เชื่อมโยงของเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนิยามแผนผังความคิดว่าหมายถึง แผนภาพที่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอหรือจัดหมวดหมู่ข้อมูลหรือเนื้อหาสาระต่าง ๆ ให้เข้าใจง่าย กระชับ และชัดเจน โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจและความจำในเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการ พัฒนาทักษะการอ่าน

อย่างมีวิจารณ์ญาณของผู้เรียน ผ่านการจัดระบบความคิด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล และการสรุปความเข้าใจอย่างเป็นระบบ

4.2 วิธีการสร้างแผนผังความคิด

วิธีการสร้างแผนผังความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้สมองให้เชื่อมโยงต่อข้อมูลหรือความคิดต่าง ๆ เข้าหากัน เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน Buzan (1997) ผู้ริเริ่มแผนผังความคิด กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการแสดงออกด้าน ความคิดรอบทิศทางและเป็นการกระทำโดยธรรมชาติของปัญญา มนุษย์ ซึ่งให้ความสำคัญที่เป็นสากล ในการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของสมอง แผนผังความคิดสามารถประยุกต์ใช้ในทุกแง่มุมของชีวิต และกล่าวถึงหลักการสร้างแผนผังความคิดไว้ 4 ลักษณะดังนี้

1. ให้เขียนเรื่องหรือประเด็นที่สนใจไว้ตรงกลางของภาพ
2. ใจความหลักของหัวเรื่องจะแผ่ขยายมาจากตรงกลางของภาพออกมารอบทิศทางซึ่งเปรียบเสมือนกิ่งก้านที่แตกแยกออกมา
3. มีการวาดภาพหรือเขียนคำสำคัญลงบนเส้นของแต่ละกิ่งก้านที่แตกย่อยออกมาตามลำดับความสำคัญของแต่ละหัวข้อ โดยทั้งที่หัวข้อหลักและหัวขอรองจะมีการเชื่อมโยงกันด้วยกิ่งก้านที่แผ่ขยายออกมา
4. กิ่งก้านต่าง ๆ จะจัดสร้างรูปแบบโครงสร้างที่เชื่อมโยงกันในลักษณะที่แตกต่างกันตามตำแหน่งและความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ

ดังนั้นสรุปได้ว่าวิธีการสร้างแผนผังความคิดตามแนวคิดของ Buzan (1997) ต้องเขียนความคิดหลักหรือประเด็นที่สนใจ ซึ่งอาจใช้ภาพหรือสัญลักษณ์แทนความหมายนั้น และใช้เส้นเชื่อมโยงไปยังความคิดรองและความคิดย่อย โดยสามารถเชื่อมโยงจากความคิดหลักได้ทุกทิศทาง และขยายกิ่งก้านไปตามความสำคัญในประเด็นต่าง ๆ

4.3 การใช้แผนผังความคิดในการจัดการเรียนการสอน

แผนผังความคิดสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะแทรกอยู่ในชั้นก่อนเรียน ระหว่างเรียนหรือการสรุปบทเรียน นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการใช้แผนผังความคิดในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545) ได้กล่าวว่า การนำแผนผังความคิดไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนได้ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้าง ผู้สอนอธิบายการใช้แผนผังความคิด เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ ความคิดหลัก ความคิดรอง และให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่าง

2. ชั้นเสนอ ผู้สอนจัดผู้เรียนให้ทำกิจกรรมเป็นคู่ แจกกระดาษเปล่าให้เพื่อเตรียม แผนผังความคิด

3. ชั้นสังเคราะห์และวิเคราะห์

3.1 กำหนดเรื่องในเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนอ่าน หรือถ้าเป็นกิจกรรมภาคสนามสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยกันเลือกประเด็นหลักและประเด็นรอง

3.2 หลังจากนั้นให้แต่ละคู่รวมกัน 2 คู่เป็น 4 คน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำแผนผังความคิด

3.3 ผู้สอนอาจมีบทบาทในการช่วยเหลือ โดยใช้คำถามนำทางเพื่อให้ความคิดของผู้เรียนขยายประเด็นมากขึ้น

4. ชั้นสรุปเพื่อแสวงหา ผู้เรียนนำเสนอการสร้างแผนผังความคิด พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลและเสนอประเด็นที่สามารถคิดต่อไปได้อีก

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2555: 298) กล่าวว่า การใช้แผนผังความคิด มีดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังมีประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ แผนผังความคิดช่วยในการประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่าผู้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้างในระหว่างระดมสมอง ผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. ใช้ในขณะระหว่างอ่านเรื่อง ขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่องผู้เรียนจะทำแผนผังความคิดโดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่านตามลำดับ

3. ใช้หลังการอ่าน เมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้วผู้เรียนจะสร้างแผนผังความคิด เพื่อช่วยในการสรุปเรื่องราวเป็นแผนภาพทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ

4. ใช้แผนผังความคิดในการเล่าเรื่องและการรายงาน ในขณะเล่าเรื่องหรือการรายงานผู้เรียนจะใช้แผนผังที่สร้างขึ้นมาเล่าเรื่องหรือรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ

5. ใช้แผนผังความคิดในการเขียนย่อเรื่องหรือย่อความ เมื่อผู้เรียนอ่านเรื่องเสร็จแล้วจะทำแผนผังความคิด แล้วนำมาเขียนสรุปหรือเขียนย่อความจะทำให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นที่จะย่อเรื่องได้ครบถ้วนและสมบูรณ์

6. ใช้แผนผังความคิดช่วยในการเขียนเรื่อง ในการเตรียมเขียนเรื่องต่าง ๆ ผู้เรียนจะช่วยกันระดมสมองและจัดความคิดเป็นแผนผังความคิดใช้เป็นโครงเรื่องที่จะเขียน แล้วนำความคิดไปเชื่อมโยงเป็นหัวเรื่องย่อยเพื่อนำไปสู่การเขียนย่อเรื่อง

กาญจนา คุณารักษ์ (2558: 359) ได้อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีขั้นตอนดังนี้

1. คัดเลือกขอบข่ายความรู้ที่ต้องการนำมาสร้างแผนภูมิ อาจเป็นบทเรียน หลักสูตรหรือคำศัพท์

2. ระบุความคิด มโนทัศน์ หัวข้อ หรือเหตุการณ์

3. ทำบัญชีความคิด มโนทัศน์ หัวข้อ หรือเหตุการณ์โดยเรียงลำดับจากแนวคิดมโนทัศน์ หัวข้อ หรือเหตุการณ์ ซึ่งมีความสำคัญที่สุดหรือกว้างที่สุดไปจนถึงแนวคิด มโนทัศน์ หัวข้อ หรือเหตุการณ์ที่มีความสำคัญน้อยที่สุดหรือชี้เฉพาะที่สุด

4. คัดเลือกรูปแบบของแผนผังความคิดที่เหมาะสมกับความคิด มโนทัศน์และข้อมูล

5. สร้างแผนผังความคิด โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ชั้นเลือก เลือกเนื้อหาที่จะสร้างแผนผังความคิด เนื้อหาควรเป็นเนื้อหาสั้น ๆ ไม่ยากเกินไป และประกอบด้วยแนวคิดไม่มากนัก

5.2 ชั้นวิเคราะห์ จำแนกความคิด โดยระบุความคิดหลัก ความคิดรอง และบอกความสัมพันธ์ของความคิดรองว่าสัมพันธ์กับความคิดหลักอย่างไร เขียนลงบนกระดาษขาว ทุก ๆ ความคิดของ ผู้เรียนต้องได้รับการยอมรับ

5.3 ชั้นจัดลำดับ นำความคิดทั้งหมดที่ได้จำแนกไว้แล้วมาเรียงลำดับให้ความคิดหลัก/แนวคิดกว้าง อยู่บนสุดต่อด้วยความคิดรอง

5.4 ชั้นจัดกลุ่ม นำความคิดที่อยู่ระดับเดียวกัน และเกี่ยวข้องกัน มาจัดเข้าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

5.5 ชั้นเชื่อมโยงความคิด นำความคิดที่มีความสัมพันธ์กันมาเชื่อมโยงกัน โดยลากเส้นเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่าง ๆ แล้วจึงเขียนคำหรือข้อความเชื่อมระหว่างความคิด เพื่อระบุความสัมพันธ์ไว้ทุกเส้น

5.6 ชั้นตรวจสอบ ตรวจสอบแผนผังความคิดให้ถูกต้องตามขั้นตอน ตรงตามเนื้อหา และการเชื่อมโยงความคิดแต่ละความคิดด้วยคำเชื่อมจะต้องสามารถอ่านเป็นประโยคได้

แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยช่วยในเรื่องของการระดมสมองในการคิดหาคำตอบ เมื่อนำมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แผนผังความคิดจะช่วยให้การจัดระบบข้อมูล ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างเป็นระบบ

4.4 ประโยชน์ของแผนผังความคิด

ประโยชน์ของแผนผังความคิด เป็นสิ่งที่จะช่วยนำไปสู่การใช้ศักยภาพของสมองอย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งช่วยเพิ่มสมรรถนะในการคิด เชื่อมโยงความคิดใหม่ ๆ ที่กว้างขวางขึ้นแบบไม่สิ้นสุด ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ ดังนี้

ธัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์ (2550: 10) กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนที่ความคิดว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้สำรวจความรู้เดิมของผู้เรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดที่เป็นระบบชัดเจน พร้อมทั้งสามารถสรุปสิ่งที่เรียนออกมาเป็นแผนผังเพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้และยังช่วยพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาของผู้เรียนได้อีกด้วย

กฤษณะ ภักดีพงษ์ (2554: 18) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดสามารถนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอน ชีวิตประจำวัน การทำงาน ไม่ว่าจะอยู่ในวัยไหน ขอให้อ่านออกเขียนได้ก็สามารถที่จะสร้างแผนผังความคิดได้อย่างไม่จำกัดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เพียงเข้าใจหลักการ ช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียนการศึกษา ประหยัดเวลา และทำให้จดจำได้ดีขึ้น

ทิตินา แคมมณี (2557: 388) ได้อธิบายเกี่ยวกับประโยชน์แผนผังความคิดไว้ว่า สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหานั้นง่ายขึ้นเร็วขึ้นและ จำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบ อยู่ในรูปที่อธิบายให้เข้าใจ และจดจำได้ง่าย นอกจากใช้ประมวลความรู้หรือจัดความรู้ดังกล่าว ในหลายกรณีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม หรือสร้างความคิดขึ้น แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือในการคิดได้ดี เนื่องจากสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม จำเป็นต้องมีการแสดงออกมาให้เห็นในรูปธรรม แผนผังความคิดเป็นรูปแบบการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจนและอย่างประหยัดเวลาด้วย

กาญจนา คุณารักษ์ (2558: 360) ได้กล่าวว่า การใช้แผนผังความคิดจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมจัดโครงสร้างความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เพราะสามารถสร้างกรอบของความรู้ที่มีพลัง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความรู้ที่นั้น ๆ สามารถประยุกต์วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ และมีความคงทนในการเรียนรู้อยู่เป็นระยะเวลา

สรุปได้ว่า แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบข้อมูล วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แผนผังความคิดจะช่วยเสริมกระบวนการกำกับการคิดของผู้เรียน โดยเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการ

วางแผน ตรวจสอบความเข้าใจ และประเมินผลการอ่าน การบูรณาการแผนผังความคิดกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในหลายด้าน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

5.1.1 งานวิจัยในประเทศ

ศิรินารถ พรหมลา (2563) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค KWL Plus กับการสอนแบบปกติ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค KWL Plus และแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้การสอนแบบปกติ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการอภิปรายพบว่า นักเรียนที่ใช้การสอนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สูงกว่าการสอนแบบปกติ และนักเรียนที่ใช้การสอนด้วยการใช้เทคนิค KWL Plus มีผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สูงกว่าการสอนแบบปกติ

นิสิต ผลเดชสถาพร (2564) ศึกษาการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนการสอนด้วยวิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST ตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการอภิปราย พบว่า นักเรียนที่ใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST มีผลคะแนนการทดสอบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST ในระดับพึงพอใจมาก

ปวีณ์สุดา ขยันการ (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และผลการศึกษาคความ

คิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST โดยภาพรวม นักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี QUEST อยู่ในระดับมากที่สุด

เมอณัฐธูชา หลิมพลอย (2565) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบ CoRT ร่วมกับเทคนิค Two Stay Two Stray ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ CoRT ร่วมกับเทคนิค Two Stay Two Stray มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CoRT ร่วมกับเทคนิค Two Stay Two Stray ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ชุตินา ประยงค์ (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Dina (2020) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ นักเรียนที่เรียนด้วย ภาษาอังกฤษในอินโอนีเซีย การอภิปรายผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการ จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

Olifant, Cekiso, and Rautenbach (2020) ได้ทำวิจัยเรื่อง การรับรู้การอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากภาษาแรก ในกัวเต็ง เขตชวานใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในห้องเรียนภาษาอังกฤษ FAL ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าการรับรู้ตนเองของ ผู้เรียนจะระบุว่าพวกเขา สามารถวิเคราะห์ข้อความอย่างมีวิจารณญาณได้ แต่เครื่องมือวัดและประเมินผลกิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าผู้เรียนไม่สามารถใช้กลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ดังนั้นการรับรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ ความสามารถในการฝึกอ่านที่แท้จริง

Smith (2000) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในโรงเรียนด้วยการสัมภาษณ์ ตรวจสอบ และกำหนดแนวคิด เป้าหมายที่สำคัญคือการศึกษาเชิงชาติพันธุ์ที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในโรงเรียนเรียนมัธยม โดยศึกษาและติดตามการอ่าน ด้วยการบันทึกประสบการณ์การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้สะท้อนให้เห็นว่าผลการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านที่ได้มาจาก Vygotskian and Bakhtinian เกิดการเกี่ยวเนื่องและมีการพึ่งพากันซึ่งผลการสำรวจจะเห็นได้ว่า 1) เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับครูโดยมีหนังสือเป็นตัวเชื่อมโยงโดยบทบาทของครูจะมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะครูจะต้องคอยใช้คำถามชี้แนะ กระตุ้น สร้างบทสนทนาในห้องเรียน 2) สามารถจำลองกระบวนการอ่านเพื่อแสดงลักษณะของปฏิสัมพันธ์อย่างมีแบบแผน เกิดแรงดึงดูดระหว่างครูกับนักเรียน 3) สามารถอธิบายถึงกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่เยาวชนได้โดยนำเสนอคุณลักษณะของผู้อ่านที่ดี

Yulian (2021) ได้ศึกษาผลการเรียนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในการอ่านโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ การอภิปรายผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยเฉพาะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณใน ด้านต่าง ๆ เช่น ความแม่นยำ ความชัดเจน ความสัมพันธ์ นักเรียนมีความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนความคิดเชิงบวกต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

Octasary (2023) ได้ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอน SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นการออกแบบการวิจัยกึ่งทดลอง โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบการอภิปรายผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอน SQ4R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และรูปแบบการสอน SQ4R จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยพัฒนาการคิดของนักเรียน

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

5.2.1 งานวิจัยในประเทศ

จิตลดา รักน้อย (2564) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า ผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า ผลคะแนนการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

มลิวลัย จันทรบาง (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ระหว่างการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้หลังการจัดการเรียนรู้พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

สุวรรณ สิบกลิ่น (2565) ได้ศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเกม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงทองวิทยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเกมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงทองวิทยา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเกมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงทองวิทยาหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3) ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้

แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเกมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงทองวิทยา อยู่ในระดับมาก

สุกัญญา อังเพชร (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ศิริวรรณ วณิชพัฒน์ (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาฟิสิกส์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยกุบ ประเทศกัมพูชา ผลการวิจัยพบว่าพบว่า หลักสูตรนี้มีความสอดคล้องและความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับดี ผลการเรียนรู้รายวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ อยู่ในระดับมาก

5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hifarianti (2019) ได้ศึกษาการวิเคราะห์นักเรียนในการพัฒนาใบงานของนักเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ตามยุทธศาสตร์คอนสตรัคติวิสต์สำหรับการเรียนฟิสิกส์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ สามารถส่งเสริมผู้เรียนระดับ 12 ให้มีศักยภาพในการศึกษา สร้างแรงบันดาลใจต่อผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าความรู้ในการศึกษาวิทยาศาสตร์

Chususiyah & Prastiti (2020) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้สื่อการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และประสิทธิภาพต่อทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในการแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วน ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สามารถมีอิทธิพลต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในการแก้ปัญหาเศษส่วน

Isnawati & Noer (2020) ได้ศึกษาการปฏิบัติการดำเนินการศึกษาบทเรียนผ่านรูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะ

Shanmugavelu (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่องวิธีการสืบเสาะในกระบวนการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับการใช้วิธีการสืบเสาะในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นแนวทางการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ภายใต้การดูแลและการกำกับดูแลของครู การศึกษานี้อธิบายวิธีการใช้วิธีการสืบเสาะในห้องเรียน 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การออกแบบสื่อการสอนการออกแบบกลยุทธ์ การตั้งคำถาม การออกแบบกลยุทธ์การสอนและการเรียนรู้ และการประเมินผลที่เน้นสำหรับวิธีการสืบเสาะในกระบวนการเรียนการสอน การเรียนรู้โดยใช้วิธีการสืบเสาะเป็นแนวทางที่ช่วยให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจผ่านกิจกรรมการค้นคว้าและสำรวจตามวิธีการสืบเสาะต้องใช้ทักษะการคิดขั้นสูงและการคิดเชิงวิพากษ์ในการสรุปผล นอกจากนี้ ครูมีบทบาทสำคัญในความสำเร็จของวิธีการสืบเสาะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา

Singh (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลของวิธีการเรียนรู้สืบเสาะในกระบวนการสอนวิชาเคมี งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการแบบดั้งเดิมเปรียบเทียบกับวิธีการสอนสมัยใหม่คือ วิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะ จุดมุ่งหมายของการศึกษาคั้งนี้คือเพื่อหาประสิทธิผลของวิธีการเรียนรู้สืบเสาะของนักเรียนในวิชาเคมี มีการคัดเลือกนักเรียนทั้งหมด 80 คน โดย 60 คนเป็นชาวชนบทและอีก 60 คนเป็นเขตเมืองในเขตจุนจุน คัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้เป็นกลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะ และอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนแบบดั้งเดิม งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาทดลองกับกลุ่มที่ไม่เป็นสัดส่วน โดยจะทำการทดสอบก่อนและหลังทำกับกลุ่มควบคุม และชั้นเรียนจะอยู่ในรูปแบบของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะมีความก้าวหน้ามากกว่าเมื่อเทียบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีดั้งเดิม การศึกษานี้ยังสรุปได้อีกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะจะได้รับข้อมูลที่ครอบคลุม มีความคิดที่กว้างไกล และนักเรียนเหล่านี้มีความกระตือรือร้นในห้องเรียน

5.3.1 งานวิจัยในประเทศ

สกุลรัตน์ เจริญอินทร์พรหม (2561) ศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิด

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 การอภิปรายผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น หลังการจัดการเรียนรู้ใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิด และมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

รัตน์ติยา ใช้สอย (2565) ได้ศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน ตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การอภิปรายผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด เป็นแผนที่มีประสิทธิภาพสูงและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านสูงขึ้นหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด

นฤมล ชีครทอง (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับแผนผังความคิด ในภาพรวมนักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอยู่ในระดับมาก 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภาระงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับแผนผังความคิด ในภาพรวมนักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภาระงานอยู่ในระดับดี

สาลินี จินดาวงศ์ (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้สื่อประสมร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Mapping) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อประสมร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Mapping) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนสะกดคำโดยการใช้สื่อประสมร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Mapping) อยู่ในระดับมาก

จันทนารัตน ไทยเกิด (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง คำและชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้เทคนิค TAI ผสานกับการเขียน

จันทนารัตน์ ไทยเกิด (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง คำและชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้เทคนิค TAI ผสานกับการเขียนแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องคำและชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค TAI ผสานกับการเขียนแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพ 80.30/80.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องคำและชนิดของคำโดยใช้เทคนิค TAI ผสานกับการเขียนแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค TAI ผสานกับการสอนการเขียนแผนผังความคิดส่งเสริมทักษะการใช้ภาษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60

5.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Fu (2019) ศึกษาผลกระทบของแนวทางการเล่นเกมตามบริบทที่อิงตามแผนผังความคิดต่อประสิทธิภาพการเขียนของนักศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษในการรับรู้ในการเรียนรู้หลักสูตรภาษาอังกฤษ ตัวอย่างที่ใช้ นักศึกษาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภาคเหนือของไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้โดยสร้างแผนผังความคิดมีผลงานการเขียนที่ดีขึ้นในด้านความคล่องแคล่วและความประณีต นักเรียนส่วนใหญ่มองว่าเกมนี้มีประโยชน์และน่าสนใจ และมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์การทำแผนที่ความคิด สร้างความคิดและความรู้สึกเชิงบวก สร้างแนวคิดที่หลากหลาย สร้างความรู้สึกแปลกใหม่ และแสดงการกระทำหรือความตั้งใจของการกระทำและช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการเขียนและการใช้ภาษาของนักเรียน

Dyah Astriani (2020) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเพื่อพัฒนาอภิปัญญาของนักเรียนปีการศึกษา 2020 แบบทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวอย่างที่ใช้คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการสอนวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด มีความสามารถทางอภิปัญญาที่สูงขึ้น และการนำแผนผังความคิดมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ สามารถพัฒนาทักษะอภิปัญญาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการสอนวิทยาศาสตร์

Astriani (2020) ศึกษาเรื่องการใช้แผนผังความคิดในแบบจำลองการเรียนรู้เครื่องมือในการปรับปรุงทักษะอภิปัญญาของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินแผนผังความคิดและคำถาม

เรียงความทักษะอภิปัญญา ตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการอภิปรายพบว่า นักเรียนมีคะแนน เฉลี่ยในทักษะการทำแผนผังความคิดเพิ่มขึ้น และการทำแผนผังความคิดสามารถ พัฒนาทักษะอภิปัญญาของนักเรียนได้

Karim (2020) ศึกษาการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้แผนผังความคิดเพื่อกระตุ้น ความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในหลักสูตรการเขียน ESL โดยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดผล ความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัวอย่างที่ใช้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐใน ประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า การใช้แผนผังความคิดช่วยกระตุ้นความคิดของนักเรียน โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน การนำแผนผังความคิดมา ใช้ ในการจัดการเรียนรู้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน ESL

Sari (2021) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน และแรงจูงใจ ในการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแรงจูงใจของนักเรียนด้วยแผนผังความคิด โดยใช้แบบทดสอบเรียงความ ตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัย คือ นักเรียนจำนวน 206 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน แผนผังความคิดช่วยพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

การศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ข้างต้นจะเห็น ได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ ที่มีศักยภาพในการ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากช่วยให้ ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติสืบค้นข้อเท็จจริง ดังนั้นการนำการจัดการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถด้านอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรม จะเห็นได้ว่าแผนผังความคิดสามารถพัฒนาความสามารถด้าน การคิดและการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ แผนผังความคิดทำให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนความคิด จัดลำดับขั้นตอนของการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการเชื่อมโยงเป็นภาพ ดังนั้นการนำแผนผังความคิดมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถด้านอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น ได้ ดังนั้นการบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดจึงมีแนวโน้มที่ จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านซึ่งจะนำไปสู่ทักษะทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบวิจัย
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เิงทดลองซึ่งมีแบบแผนการวิจัยแบบ The One group Pretest – Posttest Design (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 144) ซึ่งมีแบบแผนวิจัยดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รูปแบบการวิจัย

สอบก่อนเรียน	ทดลอง	สอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนวิจัย

T_1	หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน
X	หมายถึง การทดลองวิธีจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด
T_2	หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และแผนผังความคิด จากหนังสือ เอกสาร วารสารวิชาการ งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์)

2.3 ศึกษาแนวคิดและหลักการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสหวิทยาเขตส่งเสริมสามัคคี ได้แก่ โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) จำนวน 15 คน และโรงเรียนหลวงสินธุ์ราษฎร์รังสฤษดิ์ จำนวน 21 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวม 36 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง

4.4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด เป็นปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ

4.4.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

4.2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์)

4.2.1.2 ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

4.2.1.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านวิจารณ์

แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ	2
2	การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	2
3	การบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณญาณ	2
4	การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	2

4.2.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.2.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์เนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์ 0.50 – 1.00 โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 161) ดังนี้

- +1 หมายถึง แนใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล
- 1 หมายถึง แนใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
- $\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
- N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

ผลดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือจะต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือ ว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

เมื่อนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมด 4 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ	การดำเนินการแก้ไขของผู้วิจัย
ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นไปตามกรอบแนวคิด	- ปรับปรุงรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนและเป็นลำดับขั้นตอนตรงกับกรอบแนวคิดในการวิจัย
ปรับวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน	- ปรับแก้ไขวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ปรับการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	- แก้ไขแบบประเมินให้ครบถ้วนตามจุดประสงค์

4.2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 แผน ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) โรงเรียนหลวงสินธุ์ราษฎร์รังสฤษดิ์ จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการใช้พบว่าควรปรับเวลาในการจัดกิจกรรมและเนื้อหาของบทอ่านให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

4.2.1.7 นำผลการทดลองการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 แผน ไปปรึกษาที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.2.1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

4.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Revised Taxonomy ได้แก่ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์)

4.2.2.2 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Revised Taxonomy ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดประเมินค่าและการคิดสร้างสรรค์

4.2.2.3 ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ โดยมีเนื้อหา 4 ตอน ได้แก่ การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Revised Taxonomy ได้แก่ การวิเคราะห์ การประเมินค่าและการสร้างสรรค์ เมื่อผ่านการทดสอบคุณภาพของแบบทดสอบแล้วเลือกใช้จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เนื้อหา	ความจำ	ความเข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม
การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ	-	-	-	2(3)	3(4)	2(3)	7(10)
การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	-	-	-	2(3)	3(4)	2(3)	7(10)
การอ่านบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณญาณ	-	-	-	3(4)	3(4)	2(4)	8(12)
การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	-	-	-	3(4)	3(4)	2(4)	8(13)
รวม	-	-	-	10	12	8	30

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนข้อสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด

4.2.2.4 นำเสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา ตลอดจนนำข้อเสนอแนะ

ของอาจารย์มาปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

4.2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการแก้ไข เรียบร้อยแล้วไปตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์ 0.50 – 1.00 โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 161) ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง	แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
คะแนน 0 หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
คะแนน -1 หมายถึง	แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

ผลดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือจะต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือ ว่าเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

เมื่อนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้มีความสมบูรณ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อเสนอแนะ	การดำเนินการแก้ไขของผู้วิจัย
ปรับแก้การใช้ภาษาในการตั้งคำถาม	- ปรับปรุงภาษาให้มีความเหมาะสม
ปรับเนื้อหาเรื่องสั้นให้เหมาะสมและระบุที่มาให้ชัดเจน	- หาเรื่องสั้นที่เหมาะสมกับผู้เรียน - ระบุที่มาของเนื้อหาที่นำมาประกอบให้ชัดเจน
การสะกดคำและการใช้คำ	ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการใช้ภาษาและแก้ไขคำผิดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
การตั้งคำถามให้ตรงกับแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Revised Taxonomy	- ปรับแก้ข้อคำถามให้ตรงตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Revised Taxonomy

4.2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้รับ การปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนหลวงสินธุราษฎร์รังสฤษดิ์ จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นตรวจคำตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยข้อที่ตอบ ถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน

4.2.2.7 นำผลการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์โดยค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80

4.2.2.8 ผู้วิจัยเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อมาเป็นแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบตามที่กำหนดคุณภาพตาม เกณฑ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยพิจารณาจากค่าความยากง่าย (p) ราย ข้ออยู่ระหว่าง 0.44 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้ออยู่ระหว่าง

0.25 - 0.69 และนำแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คือการตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder – Richardson (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 182) โดยใช้เกณฑ์ที่ต้องมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลการคำนวณพบว่า ค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.91

4.2.2.9 นำผลการทดลองและผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบทดสอบ วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.2.2.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง (สายชนูปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

4.2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.2.3.1 ศึกษาเอกสารวิธีสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

4.2.3.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือความคิดเห็นด้าน กิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ และความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 5 ข้อ ตามวิธีการโดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบ มาตราประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2555: 179)

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

4.2.3.3 นำเสนอแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้ที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา ตลอดจน นำข้อเสนอแนะของอาจารย์มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นให้มีความชัดเจน สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

4.2.3.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการ แก่ไขเรียบร้อยไปตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่านเพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์ 0.50 – 1.00 โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา(มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 161) ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง กับพฤติกรรมที่
ต้องการวัด

คะแนน +1 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง กับพฤติกรรม
ที่ต้องการวัด

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้อง กับพฤติกรรมที่
ต้องการวัด

จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

ผลดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือจะต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือว่าแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

เมื่อนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ	การดำเนินการแก้ไขของผู้วิจัย
ตรวจสอบการใช้คำถามให้สัมพันธ์กับหัวข้อเรื่อง	-ใช้คำถามให้สัมพันธ์กับหัวข้อเรื่อง
แก้ไขการจัดวางรูปแบบของข้อความ รวมถึงการสะกดคำให้ถูกต้อง	-จัดรูปแบบให้สวยงาม และตรวจสอบการใช้ภาษาและการสะกดคำ

4.2.3.5 นำผลการทดลองและผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.2.3.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชมพูถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยเตรียมการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1.1 ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชมพูถัมภ์) เพื่อดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.1.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและรายละเอียดการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบ

5.1.3 จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัยให้พร้อม

5.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

5.2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.2.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง

5.3 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.3.1 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลา 60 นาที

5.3.2 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ใช้เวลา 30 นาที

5.4 ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.4.1 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

5.4.2 วิเคราะห์คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็น

5.4.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ สรุปผลการทดลองและทดสอบสมมติฐานตามลำดับ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ผลคะแนนโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) กำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

6.2 วิเคราะห์คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งนี้โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

โดยมีรายละเอียดในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การทดลอง	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	t	df	Sig
ก่อนเรียน	15	30	17.53	2.17	17.39	14	.00
หลังเรียน	15	30	22.67	2.82			

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 17.53 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 2.17 ในขณะที่คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 22.67 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 2.82 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) แสดงให้เห็นว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ดังผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
1.กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย เป็นลำดับ ต่อเนื่อง	4.53	0.51	มากที่สุด	3
2.กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษา ค้นคว้าได้ด้วยตนเอง	4.46	0.51	มาก	5
3.กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและช่วย กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	4.67	0.48	มากที่สุด	1
4.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสรุป ใจความสำคัญในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น	4.53	0.74	มากที่สุด	3
5. การนำบทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วย ให้นักเรียนฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านมาก ขึ้น	4.60	0.51	มากที่สุด	2
ค่าเฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.56	0.55	มากที่สุด	(3)
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
6.นักเรียนมีความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม	4.60	0.57	มากที่สุด	4
7.นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นภายใน กลุ่ม	4.67	0.74	มากที่สุด	3
8.นักเรียนได้รับคำแนะนำเมื่อเกิดความสงสัย	4.80	0.41	มากที่สุด	1
9.บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครูและนักเรียน	4.73	0.59	มากที่สุด	2
10.การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความ สนุกสนาน เพลิดเพลิน	4.60	0.63	มากที่สุด	4
ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.68	0.58	มากที่สุด	(2)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
11.นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องเรียน	4.60	0.35	มากที่สุด	5
12.การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประเมินค่าและมีความคิดสร้างสรรค์	4.88	0.35	มากที่สุด	2
13.นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปใช้อ่านในชีวิตประจำวันได้	4.67	0.62	มากที่สุด	4
14.นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.73	0.46	มากที่สุด	3
15. นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.93	0.26	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.76	0.40	มากที่สุด	(1)
รวม	4.67	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.67, SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับ ดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($M = 4.81, SD = 0.42$) ลำดับรองลงมา คือ บรรยากาศการเรียนรู้ ($M = 4.69, SD = 0.54$) และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย ($M = 4.53, SD = 0.55$) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับได้ดังนี้ นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($M = 4.93, SD = 0.25$) การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประเมินค่าและมีความคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.88, SD = 0.35$) และนักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ ($M = 4.73, SD = 0.45$) ตามลำดับ

ด้านบรรยากาศ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกได้ดังนี้ ขั้นตอน นักเรียนได้รับคำแนะนำเมื่อเกิดความสงสัย ($M = 4.80, SD = 0.74$) บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์

ระหว่างครูและนักเรียน($M = 4.73, SD = 0.59$) และนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นภายในกลุ่ม($M = 4.67, SD = 0.74$) ตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสองลำดับได้ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น($M = 4.67, SD = 0.49$) การนำบทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น ($M = 4.6, SD = 0.51$) ตามลำดับ

นอกจากการประเมินความคิดเห็นผ่านแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

“กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย ทำให้ไม่น่าเบื่อ”

(นักเรียนคนที่ 1)

“การใช้แผนผังความคิดช่วยให้สามารถสรุปความรู้ได้หลากหลายมากขึ้น

(นักเรียนคนที่ 15)

“การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ช่วยใช้รู้จักการสืบค้นได้หลายรูปแบบและสนุกสนาน”

(นักเรียนคนที่ 10)

1. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

“มีบรรยากาศในการปฏิบัติกิจกรรมที่น่าตื่นเต้น รู้สึกท้าทาย”

(นักเรียนคนที่ 6)

“บรรยากาศเต็มไปด้วยการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ สร้างความน่าสนใจ”

(นักเรียนคนที่ 8)

“รู้สึกสนุกสนานกับบรรยากาศในการเรียนที่มีการแข่งขัน และมีกิจกรรมกลุ่ม”

(นักเรียนคนที่ 17)

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

“ได้นำประโยชน์จากการเรียนไปใช้กับวิชาต่าง ๆ”

(นักเรียนคนที่ 2)

“ทำให้มีความสนใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น”

(นักเรียนคนที่ 13)

“สามารถพัฒนาความคิดอย่างมีเหตุผล”

(นักเรียนคนที่ 19)

จากความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดช่วยสร้างความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในทุกด้าน นอกจากนี้ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียนยังสะท้อนให้เห็นว่าวิธีการนี้จะช่วยพัฒนาทักษะ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผลการวิจัยทั้งสองส่วนนี้จึงสนับสนุนซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของวิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในการส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดหนองสองห้อง(สายชนูปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประเมินการคิดขั้นสูงตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดประเมินค่าและการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 30 ข้อ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการผสมผสานวิธีการทั้งสองแบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลสำคัญหลายประการ

ประการแรก การบูรณาการวิธีการทั้งสองช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกันในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กล่าวคือ ในขณะที่การสืบเสาะหาความรู้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านการตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล และการสร้างข้อสรุป แผนผังความคิดก็ช่วยให้นักเรียนสามารถจัดระบบข้อมูลและความคิดที่ได้จากการสืบเสาะให้เป็นรูปธรรม และเห็นความเชื่อมโยงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Buzan (1997) ที่กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการแสดงออกด้านความคิดรอบทิศทางและเป็นการกระทำโดยธรรมชาติของปัญญามนุษย์ ซึ่งให้ความสำคัญที่เป็นสากลในการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของสมอง แผนผังความคิดสามารถประยุกต์ใช้ในทุกแง่มุมของชีวิต สอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2558: 360) ได้กล่าวว่า การใช้แผนผังความคิดจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมจัดโครงสร้างความรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายเพราะสามารถสร้างกรอบของความรู้ที่มีพลัง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความรู้ นั้น ๆ สามารถประยุกต์วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้

นอกจากนี้การสืบเสาะหาความรู้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือสืบค้นข้อมูล แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดหาเหตุผล ลงมือปฏิบัติ สืบค้น ตรวจสอบ ดังที่ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ได้กล่าวว่า กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้สามารถจดจำความรู้ได้นานและนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ช่วยให้นักเรียนพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในขณะที่อ่าน สามารถควบคุมและตรวจสอบตนเองได้ ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดจึงเป็นการส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประการที่สอง การบูรณาการวิธีการทั้งสองช่วยส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างแท้จริง เนื่องจากนักเรียนต้องลงมือปฏิบัติทั้งในส่วนของการสืบเสาะหาความรู้และการสร้างแผนผังความคิด ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเรียนรู้ สอดคล้องกับสุวัฒน์ นิยมคำ (2531: 125) ที่กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้นคว้าความรู้ที่มากกว่าการบอกให้ผู้เรียนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านความรู้ ความคิด ทักษะการอ่านและกระบวนการทางการสืบเสาะได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล ชีครทอง (2566) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิดมีประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ประการที่สาม การบูรณาการวิธีสอนทั้งสองรูปแบบส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการจับใจความสำคัญ การวิเคราะห์ การตีความ และการประเมินค่า โดยขั้นตอนการสืบเสาะหาความรู้ช่วยฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบผ่านการตั้งคำถาม การรวบรวมข้อมูล และการสร้างข้อสรุป (Pedaste et al., 2015) ในขณะที่แผนผังความคิดช่วยในการจัดระบบข้อมูล เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ และสรุปประเด็นสำคัญ (Davies, 2011) การผสมผสานวิธีสอนทั้งสองแบบจึงช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงที่จำเป็นต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wang et al. (2020) ที่พบว่าการใช้แผนผังความคิดร่วมกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิพากษ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Johnson and Thomas (2021) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดควบคู่กับการใช้เครื่องมือจัดระบบความคิดช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ จากผลการวิจัยข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากเป็นการบูรณาการวิธีสอนที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ

การสืบเสาะหาความรู้ช่วยพัฒนา กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ในขณะที่แผนผังความคิดช่วยจัดระบบข้อมูลและความคิดให้เป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงที่จำเป็นต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างยั่งยืน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงสามารถนำวิธีการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($M=4.67$, $SD = 0.50$) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิดด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($M = 4.76$, $SD = 0.40$) รองลงมาด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($M = 4.68$, $SD = 0.40$) และสุดท้ายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.56$, $SD = 0.55$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลสำคัญหลายประการ

ประการแรก การจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะในประเด็นที่กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ($M = 4.93$, $SD = 0.26$) สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2553) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการที่ผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม ความสงสัย และความต้องการแสวงหาความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในขณะที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรลดา รักน้อย (2563) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้ ความจริง ได้ฝึกคิดหาเหตุผลด้วยการลงมือปฏิบัติสำรวจตรวจสอบด้วยตนเอง ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะจะคงทนถาวรอยู่ในความทรงจำระยะยาว ซึ่งผู้สอนไม่สามารถสร้างได้ แต่ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้จัดการให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดการเอาไว้

ประการที่สอง การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผ่านการตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสร้างแผนผังความคิดเพื่อสรุปความเข้าใจ สอดคล้องกับ ประยุทธ์ ไทยธานี (2562) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า และปฏิบัติงานให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการ

เรียนรู้ที่เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในกลุ่ม เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับ Smith (1963:167) ที่กล่าวว่า การอ่านวิจารณ์เป็นการอ่านขั้นสูงสุดของการอ่านอย่างมีความหมาย คือผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่เห็นเป็นตัวอักษร เป็นการอ่านด้วยการสืบสวน สอบสวน และมีความพอใจในการค้นหาความจริง สามารถประเมินและตัดสินว่าส่วนใดเป็น ข้อเท็จจริง หรือความลำเอียงของผู้แต่ง และจะต้องสามารถวิจารณ์โดยใช้ความเห็นเป็นส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของผู้เขียน โดยใช้ประสบการณ์จริงหรือเหตุผลเป็นเกณฑ์

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การได้รับการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสริมด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ด้วยวิธีการที่เป็นลำดับขั้นตอน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทั้งขั้นแรก ขั้นสอนขั้นประเมินจะช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ ตลอดจนวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้เรียนยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูสามารถประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด ให้มีความน่าสนใจเพื่อความหลากหลายของเนื้อหาให้มากยิ่งขึ้น
2. ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับแผนผังความคิด ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ความสามารถในการอ่านรู้เรื่อง
2. ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับแผนผังความคิด ไปศึกษาวิจัยกับ นักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ หรือรายวิชาอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาในลักษณะที่ผู้เรียนจะต้องใช้วิจารณ์ ในการอ่าน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา คุณารักษ์. (2558). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร _____ . (2558). การออกแบบการเรียนการสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).

กฤษณะ ภักดีพงษ์. (2554). เริ่มคิด เริ่มสร้าง เริ่มใช้ Mind Map. กรุงเทพฯ : วิตตี้กรุ๊ป

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน,(2531).การบริหารโรงเรียนเอกชน, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

จันทนารัตน์ ไทยเกิด. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่องคำและชนิดของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้เทคนิค TAI ผสานกับการเขียนแผนผังความคิด. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

จิระพร ชะโน. (2565).

จิตลดา รักษ์น้อย. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เฉลิมลาภ ทองอาจ. 2554. รูปแบบการสอนการฝึกหัดสืบสอบ: เรียนรู้ภาษาไทยจากการค้นพบ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 9 (มิถุนายน-ตุลาคม): 5-17.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ต คอร์ปอเรชั่น.

ชาญชัย หมั่นประสงค์. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิทยาศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชาติรี เกิดธรรม. (2545). เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ชุตินา ประยงค์. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณอณัฏฐ์ชา หลิมพลอย. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบ CoRT ร่วมกับเทคนิค Two Stay Two Stray ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2542). การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ณัฐกรณ์ คำชะอม. (2553). ผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E และวิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประวัติศาสตร์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้. ของครูมืออาชีพพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์

ณัฐวดี ธาตุดี. (2561). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทีศนา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____. (2553). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2557). ศาสตร์การสอน. โรงพิมพ์ด้านสุทธาการ พิมพ์., กรุงเทพฯ.

ธัญญา ผลอนันต์และขวัญฤดี ผลอนันต์. (2550). Mind Mapping กับการศึกษาและการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.

นิติต ผลเดชสถาพร. (2564). “การใช้วิธีสอนการวิเคราะห์QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นฤมล ชัยศรีทอง. (2566). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเน้น ภาระงานร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ประยุทธ์ ไทยธานี (2562). การส่งเสริมแรงจูงใจภายในให้แก่ผู้เรียน.วารสารราชพฤกษ์.18(1),1
- ปวีณสุดา ขยันการ. (2561). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST.” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2544). ศิลปะแห่งการอ่าน: หลักวิธีการอ่านอย่างมีคุณภาพ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ข้าว
ฟาง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2551). วิธีวิทยาการสอนวิทยาศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพฯ:พัฒนา
คุณภาพวิชาการ
- พรทิพย์ แซ่ชิงชัน และคณะ. (2553). คู่มือฝึกอบรมภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภพ เลหาไฟบุลย์. (2540). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มลิวลัย จันทร์บาง. (2565). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ ความคิดสร้างสรรค์ทาง
วิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่
5 .สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิธีวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลัดดาวัลย์ กัณหสุวรรณ. (2546, พฤศจิกายน - ธันวาคม). ลูกโซ่ของการเรียนรู้ กระบวนการอินควิรี.
การศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี. 32(127): 713.
- รัตน์ติยา ใสสอย. (2565). “การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วนิดา พรหมเขต. (2559). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการพัฒนาทักษะการอ่าน. อุตรธานี: คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- วรรษัญ โปธีศิริ. (2562). “การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสื่อออนไลน์โดยใช้วิธีการ จัดการ
เรียนรู้แบบ SQ5R.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน

ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2548). เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). การจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.

วรรณภา บัวเกิด. (2557). เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703 พัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วีณา ประชากุล และประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2553). รูปแบบการเรียนการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.

วีระชาติ สวนไพรีนทร์. (2531). การสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิธร พงษ์โกคา. (2557). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาอนาคตร่วมกับแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.

ศิรินารถ พรหมลา. (2563). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค KWL Plus กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สกุล มูลแสดง. (2554). สัมมนาการสอนวิทยาศาสตร์ Seminar in science teaching. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สกุลรัตน์ เจริญอินทร์พรหม. (2561). “การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการเผยแพร่ ขยาย ผลและอบรมรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน เพื่อพัฒนา กระบวนการคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สรินญา มารศรี. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในศตวรรษที่ 21. วารสาร มจร. นครน่านปริทรรศน์, 3(2), 105-107.

- สาโรช โศภิตรักษ์. (2546). นวัตกรรมการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : บริษัทบุ๊ค พอยท์ จำกัด.
- สาลินี จินดาวงศ์. (2565). “การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้สื่อประสมร่วมกับแผนผังความคิด (Mind Mapping)” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศักดิ์ สนธนะเวชญ์. (2543). Mind Mapping กับคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- สุกัญญา อังเพชร. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 7) . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สุปรียา ตันสกุล. 2540. ผลของการใช้รูปแบบการสอนแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ นิยมคำ. (2531). ทฤษฎีทางปฏิบัติในการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: บริษัท เจอนอร์ลบุ๊กส์ จำกัด.
- สุวรรณา สืบกลิ่น. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเกม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคงทองวิทยา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความและสรุปความ (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสาขาวิชาชีพ. กรุงเทพฯ :
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). การประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำลี รักสุทธี. (2543). ทางก้าวสู่ครุมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2550). การอ่านปลูกสำนึก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาณัติ รัตนธิรกุล. (2553). สร้างระบบ e-learning ด้วย moodle ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

เอมอร เนียมน้อย. (2551). พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ภาษาต่างประเทศ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives: Complete Edition. New York: Longman.

Ausubel, David P. (1963). Education Psychology: A Cognitive View. New York: Holt Rinehart and Winston

Astriani, D., Susilo, H., Suwono, H., Lukiati, B., & Purnomo, A. (2020). Mind mapping in learning models: A tool to improve student metacognitive skills. International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET), 15(6), 4-17.

Buzan, T. (1991). Use both sides of your Brain. New York: Penguin Group.

Callahan, C. M. (1991). "The Assessment of Creativity in Calanglo, Nicholas, and Davis, Garry A," In Handbook of Gifted Education. Boston : Allyn & Bacon.

Chususiyah, S., & Prastiti, T. (2020). The analysis of application of learning materials based on inquiry based learning and its effect on critical thinking skills of students in solving fractions problems. Paper presented at the Journal of Physics: Conference Series.

Davies, M. (2011). Concept mapping, mind mapping and argument mapping: What are the differences and do they matter? Higher Education, 62(3), 279-301. <https://doi.org/10.1007/s10734-010-9387-6>

Dina Merris. (2020). Project-Based-Learning on Critical Reading Course to Enhance Critical Thinking Skills. Studies in English Language and Education, 8(2), 442-456.

Dyah Astriani. (2020). Mind Mapping in Learning Models: A Tool to Improve Student Metacognitive Skills. International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET), 15(5), 5-16.

Fu.Q , Lin, C., Hwang, G.(2019) Impacts of a mind mapping-based contextual gaming approach on EFL students' writing performance, learning perceptions and generative uses in an English course. Computers & Education An Inter Journal, 137,59-77.

- Ganesan Shanmugavelu, "Inquiry Method in the Teaching and Learning Process," Shanlax International Journal of Education 8, 3 (June 2020): 6.
- Hifarianti, V. (2019). Analysis of students in the development students worksheet using inquiry based learning model with constructivism approach for physics learning high school class XII/I. Paper presented at the Journal of Physics: Conference Series.
- Isnawati, L., & Noer, S. (2020). Implementation of lesson study through guided inquiry learning model to improve students' critical thinking. Paper presented at the Journal of Physics: Conference Series.
- Jogendra Singh, "The Study of the effectiveness of the inquiry-based learning method in chemistry teaching learning process," INTERNATIONAL JOURNAL FOR INNOVATIVE RESEARCH IN MULTIDISCIPLINARY FIELD 6, 4 (April 2020): 234.
- Johnson, K. R., & Thomas, L. B. (2021). Critical thinking through inquiry-based learning: Effects of scaffolding and mind mapping on reading comprehension. *Journal of Educational Research*, 114(2), 142-156.
<https://doi.org/10.1080/00220671.2020.1868653>
- Joyce Bruce.; & Weil Masha. (1986). *Model of Teaching*. London: Prentice-Hall International.
- Llewellyn, D. (2005). *Teaching high school science through Inquiry*. Thousand Oaks, California: A Sage publications company.
- Magvirah Octasary. (2023). The Effect of SQ4R Method to The Improvement of Critical Reading Comprehension, *BABASAL English Education Journal English Education Study Program, Indonesia* 4(2), 115-120.
- Mark Windschiti and Helen Buttemer. (2000). What Should the Inquiry Experience Be for the Learner?. *The American Biology Teacher*.
- Nagalski, J.L. (1980). "Why Inquiry Must Hold Its Groud". *The Science Teacher*. 47(4), 26-27.
- Pedaste, M., Mäeots, M., Siiman, L. A., De Jong, T., Van Riesen, S. A., Kamp, E. T., Manoli, C. C., Zacharia, Z. C., & Tsourlidaki, E. (2015). Phases of inquiry-based learning:

- Definitions and the inquiry cycle. *Educational Research Review*, 14, 47-61.
<https://doi.org/10.1016/j.edurev.2015.02.003>
- Rafidah Abd Karim. (2020). Students' Perception on the Use of Digital Mind Map to Stimulate Creativity and Critical Thinking in ESL Writing Course. *Universal Journal of Educational Research* 8(12A): 7596-7606.
- Rima Meilita Sari. (2021). Increasing Students Critical Thinking Skills and Learning Motivation Using Inquiry Mind Map. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 16(3), 4-19.
- Suchman, J. R. (1962). *The Elementary School Training Program in Scientific Inquiry*. University of Illinois.
- Samah, Z. A. (2019). "Impact of Cornell Notes vs. REAP on EFL Secondary School Students' Critical Reading Skills." *International Education Studies*, 12(10), 60-69.
- Shanmugavelu, Ganesan. "Inquiry Method in the Teaching and Learning Process." *Shanlax International Journal of Education* 8, 3 (June 2020).
- Singh, Jogendra. "The Study of the Effectiveness of the Inquiry-Based Learning Method in Chemistry Teaching Learning Process." *INTERNATIONAL JOURNAL FOR INNOVATIVE RESEARCH IN MULTIDISCIPLINARY FIELD* 6, 4 (April 2020).
- Smith, H. C. (1963). *Personality Adjustment*. New York: McGraw-Hill Inc.
- Wallace, M., & Wray, A. (2011). *Critical Reading and Writing for Postgraduates*. 3rd ed. London: SAGE Study Skills.
- Wang, S., Zhang, K., Du, M., & Wang, J. (2020). The impact of inquiry-based instruction with mind mapping on critical reading skills: A study of secondary school students. *Reading Psychology*, 41(5), 483-511. <https://doi.org/10.1080/02702711.2020.1768984>
- Watson and Glaser. (2012). *Critical Thinking Appraisal*. University of South Florida.
- Windschiti, M. and Buttermer, H. (May 2000). "What Should the Inquiry Experience Before the Learner," *The American Biology Teacher*. 62 (5) : 346 - 350.

Yulian, R. (2021). The flipped classroom: Improving critical thinking for critical reading of EFL learners in higher education. *Studies in English Language and Education*, 8(2), 508-522.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมืองานวิจัย

1. อาจารย์ ดร.สาวิตรี จิตบรรจง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. อาจารย์ปัญญา ทองคำเกา ครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา จังหวัดนครปฐม
3. อาจารย์กิตติพงษ์ แบลี่ว อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
ร่วมกับแผนผังความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท 22101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง
 เรื่อง การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ ครูผู้สอน นางสาวศศิมา เอยดี
 วัน/เดือน/ปี ที่สอน.....

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความและอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ม.2/6 ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อการโน้มน้าวหรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

2. สาระสำคัญ

การโฆษณา คือ การเผยแพร่ข้อความไปยังสาธารณชนให้ประชาชนเห็น หรือทราบข้อความที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในทางการค้า เป็นการเชิญชวน ชักจูง โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังสนใจ นิยมใช้สินค้าหรือสิ่งที่โฆษณา และคล้อยตามการโฆษณานั้น การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านในระดับสูงที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์หาคำตอบ สรุปสาระสำคัญ สามารถแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เพื่อตัดสินใจประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้
2. วิเคราะห์และประเมินค่าการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาได้
3. เห็นความสำคัญของอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ครูทักทายนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่บทเรียนและแบ่งกลุ่มย่อยนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยคละความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน แจกเอกสารประกอบการเรียนและกระดาศชาร์จกลุ่มละ 5 แผ่น

ขั้นที่ 1 ขั้นเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ (Confrontation with the problem)

1. ครูนำเสนอโฆษณาโฆษณาทีวี เอ็กซ์ตรา ไบรท์ ซูเปอร์ ซี พลัส โดยให้นักเรียนตั้งคำถามโดยใช้แผนผังความคิด(Mind Mapping) ระบุประเด็นจากโฆษณาว่ามีความมีความเกินจริงหรือไม่ โดยสมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดลงในกระดาศชาร์จ แผ่นที่ 1
2. ครูร่วมพูดคุยประเด็นจากโฆษณาของแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering - Verification)

1. จากนั้นนักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณ์ญาณ แต่ละกลุ่มวิเคราะห์การใช้ภาษาในการโฆษณา
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลการใช้ภาษาในการโฆษณา แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากโฆษณาที่อ่าน วิเคราะห์น้ำเสียงและจุดประสงค์ของผู้เขียนที่พบ แล้วนำมาอภิปรายโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ลงในกระดาศชาร์จ แผ่นที่ 2

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลอง (Experimentation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกวิเคราะห์โฆษณา 1 โฆษณาจากสื่อออนไลน์ เป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) ลงในกระดาศชาร์จ แผ่นที่ 3 โดยมีหัวข้อ ดังนี้
 - ชื่อโฆษณา
 - การใช้ภาษาในการโฆษณา
 - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

2. ครูเดินสำรวจการทำงานของแต่ละกลุ่ม และคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างคำอธิบาย (Formulating explanations)

1. นักเรียนวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณาหลังจากที่ได้ศึกษาจากไปความรู้เรื่องการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) โดยเขียนลงในกระดาศชาร์จ แผ่นที่ 4

2. นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่องการโฆษณาความรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นวิเคราะห์กระบวนการสืบเสาะ (Analysis of the inquiry process)

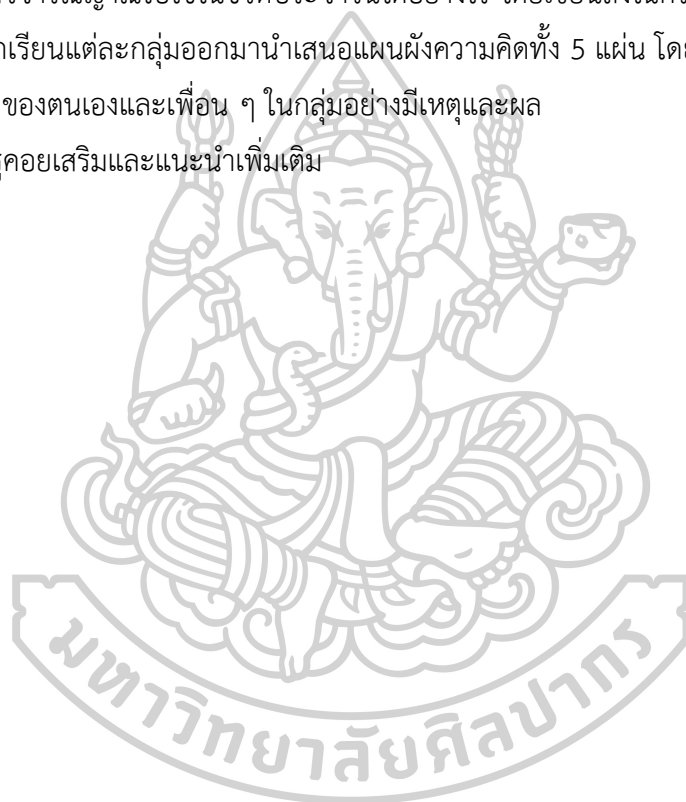
1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ โดยยกตัวอย่างโฆษณาที่ชวนเชื่อ หลอกลวง

2. นักเรียนนำเสนอวิธีการไม่ตกเป็นเหยื่อของโฆษณาที่เกินความจริง เช่น ใช้วิจารณญาณในการดูหรืออ่านโฆษณา แยกแยะข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง

3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) การนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร โดยเขียนลงในกระดาษชาร์จ แผ่นที่ 5

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอแผนผังความคิดทั้ง 5 แผ่น โดยแต่ละกลุ่มนำเสนอการระดมความคิดของตนเองและเพื่อน ๆ ในกลุ่มอย่างมีเหตุและผล

5. ครูคอยเสริมและแนะนำเพิ่มเติม

7. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผลเกณฑ์
1. ด้านความรู้ (K) : อธิบายหลักการอ่าน โฆษณาอย่างมี วิจารณญาณได้	ใบงาน	ใบงานที่ 1.1 เรื่องการ อ่าน โฆษณาอย่างมี วิจารณญาณ	เกณฑ์ 10 คะแนน 8-10 คะแนน ดีมาก 6-7 คะแนน ดี 4-5 คะแนน พอใช้ 0-3 คะแนน ปรับปรุง
2. ด้านทักษะ (K) : วิเคราะห์และประเมิน ค่าการใช้ภาษาโน้มน้าว ใจในโฆษณาได้	การเขียนแผนผัง ความคิด/การ นำเสนอ	แบบประเมินการเขียน แผนผังความคิด/การ นำเสนอ	เกณฑ์ 16 คะแนน 13-16 คะแนน ดีมาก 9-12 คะแนน ดี 5-8 คะแนน พอใช้ 1-4 คะแนน ปรับปรุง
3. ด้านเจตคติ (A) เห็น ความสำคัญของการ อ่านอย่างมี วิจารณญาณ	การสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ 12 คะแนน 10-12 คะแนน ดีมาก 7-9 คะแนน ดี 4-6 คะแนน พอใช้ 1-3 คะแนน ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

- นักเรียนต้องได้คะแนนระดับพอใช้ขึ้นไปทั้ง 3 ด้าน
- คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- ใบความรู้เรื่องการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ
- ใบงานที่ 1.1 เรื่องการโฆษณานำรู้
- ภาพและข้อความโฆษณาจากสื่อออนไลน์

เกณฑ์การประเมินผลงานการเขียนแผนผังความคิดและการนำเสนอ (16 คะแนน)

เกณฑ์ การพิจารณา	คะแนน			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. การวิเคราะห์ ภาษาโน้มน้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุกลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวได้ครบถ้วน - ยกตัวอย่างประกอบชัดเจน - อธิบายผลของการใช้ภาษาต่อผู้รับสารได้ - วิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสารได้ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุกลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวได้เกือบครบถ้วน - ยกตัวอย่างประกอบได้ - อธิบายผลของการใช้ภาษาได้บางส่วน - วิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสารได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุกลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวได้บางส่วน - ยกตัวอย่างได้น้อย - อธิบายผลของการใช้ภาษาได้ไม่ชัดเจน - วิเคราะห์เจตนาได้ไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุกลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวได้น้อยมาก - ไม่มีตัวอย่างประกอบ - ไม่สามารถอธิบายผลของการใช้ภาษา - ไม่สามารถวิเคราะห์เจตนาได้
2. การแยก ข้อเท็จจริง- ข้อคิดเห็น	<ul style="list-style-type: none"> - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ถูกต้องทั้งหมด - ระบุเหตุผลในการจำแนกได้ชัดเจน - ยกตัวอย่างประกอบครบถ้วน - อธิบายความแตกต่างได้ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้เกือบทั้งหมด - ระบุเหตุผลในการจำแนกได้ - ยกตัวอย่างประกอบได้ - อธิบายความแตกต่างได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้บางส่วน - ระบุเหตุผลได้ไม่ชัดเจน - ยกตัวอย่างได้น้อย - อธิบายความแตกต่างได้ไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้น้อยมาก - ไม่สามารถระบุเหตุผล - ไม่มีตัวอย่างประกอบ - ไม่สามารถอธิบายความแตกต่างได้
3. การประเมิน ความน่าเชื่อถือ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้ครบถ้วน - ประเมินความน่าเชื่อถือได้อย่างมีเหตุผล - เชื่อมโยงกับหลักฐานอ้างอิงได้ - สรุปประเด็นความน่าเชื่อถือได้ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้เกือบครบ - ประเมินความน่าเชื่อถือได้ - มีหลักฐานอ้างอิงบางส่วน - สรุปประเด็นความน่าเชื่อถือได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้บางส่วน - ประเมินความน่าเชื่อถือได้ไม่ชัดเจน - มีหลักฐานอ้างอิงน้อย - สรุปประเด็นไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล - ไม่สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ - ไม่มีหลักฐานอ้างอิง - ไม่สามารถสรุปประเด็นได้

เกณฑ์การประเมินผลงานการเขียนแผนผังความคิดและการนำเสนอ (16 คะแนน)

(ต่อ)

เกณฑ์ การพิจารณา	คะแนน			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
4. การนำเสนอ และการใช้เหตุผล	- นำเสนอเป็นลำดับ ขั้นตอนชัดเจน - ใช้ภาษาสื่อสารได้ ถูกต้องเหมาะสม - มีการอ้างอิงเหตุผล ประกอบครบถ้วน - ตอบคำถามได้ชัดเจน ตรงประเด็น	- นำเสนอเป็นลำดับ ขั้นตอน - ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสม - มีการอ้างอิง เหตุผลประกอบ - ตอบคำถามได้ตรง ประเด็น	- นำเสนอไม่เป็น ลำดับขั้นตอน บางส่วน - ใช้ภาษาสื่อสารได้ พอเข้าใจ - มีการอ้างอิง เหตุผลบางส่วน - ตอบคำถามได้บาง ประเด็น	- นำเสนอไม่เป็น ลำดับขั้นตอน - ใช้ภาษาสื่อสารไม่ เหมาะสม - ไม่มีการอ้างอิง เหตุผล - ไม่สามารถตอบ คำถามได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13-16	ดีมาก
9-12	ดี
5-8	พอใช้
1-4	ปรับปรุง

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

ชื่อ-สกุล	การแสดงความคิดเห็น (2)	การโต้แย้ง อย่าง สร้างสรรค์ (2)	การนำความรู้ เดิมมาใช้ใน การแสดงความคิดเห็น (2)	การเสนอ แนวทางการ นำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ (2)	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ แสดงความคิดเห็น (2)	คะแนน รวม (10)
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						

บันทึกหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

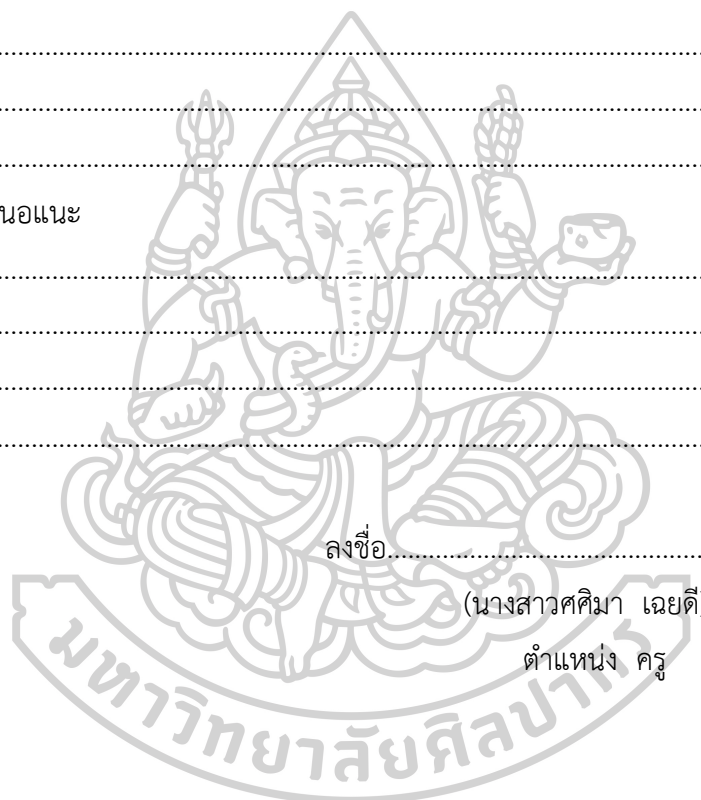
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวศศิมา เอยดี)
ตำแหน่ง ครู

โฆษณา คือ การเผยแพร่ข้อความไปยังสาธารณชน ให้ประชาชนเห็น หรือทราบข้อความที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในทางการค้า เป็นการเชิญชวน ชักจูง โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังสนใจ นิยมใช้สินค้า หรือสิ่งที่โฆษณา และคล้อยตามการโฆษณานั้น

จุดประสงค์ของการโฆษณาคือ

1. เพื่อแนะนำสินค้าหรือบริการให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้า
2. เพื่อให้ลูกค้ายอมรับคุณภาพของสินค้า
3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้สินค้า หรือสนใจ นิยมใช้สินค้า
4. เพื่อย้ำความทรงจำของลูกค้า ให้เกิดความต้องการจะซื้อสินค้า
5. เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีขององค์กร ในความรู้สึกลูกค้า

การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา

การฟังและการดูสื่อโฆษณา ต้องรู้จักพิจารณาไตร่ตรองเนื้อหาของโฆษณาที่น่าเสนอ โดยใช้ข้อมูลและเหตุผลประกอบ เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ ซึ่งมีแนวทางการวิเคราะห์ดังนี้

1. การให้ข้อมูลมีรายละเอียดของสินค้าหรือบริการครบถ้วนหรือไม่ เช่น คุณสมบัติ ราคา ความสะดวกสบาย
2. คุณสมบัติของสินค้าหรือบริการนั้นเป็นอย่างไร รู้จักวิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย ข้อควรซื้อหรือไม่ควรซื้อ
3. สื่อโฆษณานั้นเกินความเป็นจริงหรือไม่ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือไม่
4. ไม่ขัดต่อศีลธรรม หรือเสื่อมเสียต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

กิจกรรม การวิเคราะห์โฆษณาครีมกันแดดนีเวียร์

นีเวีย เอ็กซ์ทรา ไบรท์ ซูเปอร์ ซี พลัส (NIVEA Extra Bright SuperC+ Vitamin Serum) วิตามินซีเข้มข้นบำรุงผิวกาย ผสานกันแดด SPF50 PA+++ เซรั่มเนื้อบางเบา ไม่เหนียวเหนอะหนะ สูตรบุสต์เตอร์ ฟื้นฟูให้ดูกระจ่างใสพร้อมเกราะปกป้องผิวจากแดด - นวัตกรรม ซูเปอร์ C พลัส (Super C+) อัดแน่นด้วยวิตามินซีมากถึง 50 เท่า จากคาโม คาโม ช่วยฟื้นฟูให้ดูกระจ่างใส SPF50 PA+++ ป้องกันรังสี UVA UVB สร้างเกราะปกป้องผิวจากแดด ฟื้นฟูบำรุงผิวคล้ำให้กลับมาดูกระจ่างใส ฉ่ำเต่ง ผ่านการทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านผิวพรรณแล้ว การวิเคราะห์วิตามินซีจากคาโม คาโม สูงกว่า 50 เท่าเทียบกับมะนาว ดูกระจ่างใสอย่างเป็นธรรมชาติ

ที่มา : Facebook สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566

https://www.facebook.com/NIVEAThailand?locale=th_TH

ใบงานที่ 1.1 เรื่องการโฆษณาที่น่ารู้

ที่มา : Facebook สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566

https://www.facebook.com/sheenebybsc?locale=th_TH

1. รูปแบบของโฆษณามีจุดเด่นอย่างไร

.....

.....

2. จุดประสงค์ของการโฆษณานี้คืออะไร

.....

.....

3. ใจความสำคัญของโฆษณานี้คืออะไร จงอธิบาย

.....

.....

4. โฆษณานี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : ข้อสอบแบบปรนัย 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน (กากบาทข้อที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว)

ตอนที่ 1 การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ

ที่มา : <https://www.facebook.com/photo>.

1. ข้อความใดคือจุดประสงค์สำคัญของโฆษณา
 1. ดื่มง่าย
 2. ได้ประโยชน์
 3. ตอบโจทย์ทุกไลฟ์สไตล์
 4. นมไทย - เดนมาร์ค
2. เนื้อหาของโฆษณากล่าวในลักษณะใด
 1. อธิบาย
 2. โน้มน้าว
 3. เสนอแนะ
 4. บอกกล่าว

อ่านข้อความต่อไปนีแล้วตอบคำถามข้อ 3-4

กางเกงรัดกระชับสัดส่วน ใส่แล้วรูปร่างผอมเพรียว ลดน้ำหนัก สลายไขมัน

ที่มา : <https://www.facebook.com/Fitness2you.thh>

3. นักเรียนคิดว่าข้อความนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่
 1. น่าเชื่อถือเพราะโฆษณานี้ตีพิมพ์ในนิตยสาร
 2. น่าเชื่อถือเพราะโฆษณาจะบอกแต่ความจริง
 3. ไม่น่าเชื่อถือเพราะอวดอ้างสรรพคุณเกินจริง
 4. ไม่น่าเชื่อถือเพราะเข็มขัดไม่ใช่เครื่องมือแพทย์

ตอนที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณ์ญาณ

7. อ่านบทร้อยกรองแล้วตอบคำถาม

ไม้ค้อมมีลูกน้อม	นวยงาม
คือสัปบุรุษสอนตาม	ง่ายแท้
ไม้ผู้ตั้งคนทราวม	สอนยาก
ดัดก็หักแหลกแล้	หอนรื้อโดยตาม

ที่มา : <https://www.facebook.com/WatPhalat/posts/>

ใครนำแนวคิดที่ได้จากบทร้อยกรองไปปฏิบัติได้เหมาะสม

1. บาส ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อเรื่องการเล่นเกมเพราะคิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัว
2. บอล ไม่ขัดต่อคำสอนของครูเรื่องการเรียนเพราะเชื่อว่าครูหวังดีต่อศิษย์
3. ปีม ทำงานโดยไม่ฟังข้อเสนอแนะของกลุ่มเพราะคิดว่างานตนเองดีกว่า
4. บิว ไปเที่ยวต่างจังหวัดกับเพื่อนโดยไม่ฟังคำเตือนของผู้ปกครอง

8. ข้อใดกล่าวไม่สอดคล้องกับคำประพันธ์ต่อไปนี้

เจ้าของตาลรักหวานขึ้นเป็นต้น	ระวังตนตื่นมีระมัดมัน
เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน	ถ้าปลั่งปลันเจ็บอกเหมือนตกลาล

ที่มา : <https://www.facebook.com/krulilly2/photos>

1. การป็นต้นตาลต้องใช้ความระมัดระวัง
2. หากเชื่อคนปากหวานจะเข้าใจได้
3. การตกต้นตาลทำให้เจ็บตัวได้
4. คนปากหวานย่อมมีรักหวาน

9. บุคคลที่ปฏิบัติตามแนวคิดของบทร้อยกรองนี้จะมีคุณลักษณะใด

ถ้าเธอคิดแบกโลกทั้งใบนี้	ถ้าเธอคิดอยากมีไปทุกสิ่ง
ถ้าเธอหวังหวังไว้ต้องเป็นจริง	เธออาจวิ่งทั้งชีวิตจนวุ่นวาย
ลองทบทวนหน่อยไหมโยเหนื่อยนัก	ลองหยุดพักสักคราให้เหนื่อยหาย
ลองหยุดคิดว่าเป็นการแพ้พ่าย	ลองทำตามสบายคลายกังวล

1. คนที่ยอมรับในโชคชะตา
2. คนที่มุ่งมั่นทะเยอทะยาน
3. คนที่รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว
4. คนที่ยึดมั่นถือมั่นในตนเอง

10. ข้อใดแสดงความคิดเกี่ยวกับ “ความรัก” ต่างจากข้ออื่น

1. เขาย่อมเปรียบเทียบความว่ายามรัก
ครั้งจิตจางห่างเหินไปเนิ่นนาน	แต่น้ำผักต้มขมขมว่าหวาน
แต่น้ำตาลก็ว่าเปรี้ยวไม่เหลือวแล
(นิราศวัดเจ้าฟ้า : สุนทรภู่)
2. แล้วว่าอนิจจาความรัก
ตั้งแต่จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป	เพิ่งประจักษ์ดังสายน้ำไหล
ที่ไหนจะไหลคืนมา
(อิเหนา ; พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)
3. รสใดไม่เหมือนรสรัก
แต่มิได้เซยชมสมใจ	หวานนักหวานใดจักเปรียบได้
ขมใดไม่เทียบเปรียบปาน
(ท้าวแสนปม : พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
4. ความรักเหมือนโรคา
ไม่ยินและไม่ยล	บันดาลตาให้มืดมน
อุปสรรคคะใดใด
(มัทนะพาธา : พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

ตอนที่ 4 การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณ์ญาณ

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11-12

สุนัขจิ้งจอก

สุนัขจิ้งจอกติดเกาะ ครั้งหนึ่งยังมีสุนัขจิ้งจอกและเจ้าลิงน้อยที่กำลัง หิวโซ มันเดินไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาถึงริมแม่น้ำแห่งหนึ่ง มันมองเห็นเกาะกลางน้ำซึ่งมีผลไม้สุกมากมาย เจ้าลิงน้อยจึงเอ่ยขึ้นว่า “ เราช่วยกันหาท่อนไม้ มาทำสะพานกันเถอะ ” เจ้าสุนัขจิ้งจอกเห็นดีด้วยจึงช่วยกันแบกท่อนไม้มาทำเป็นสะพาน จากนั้นเจ้าสุนัขจิ้งจอกก็รีบวิ่งข้ามไปก่อนแล้วก็ผลัดสะพานทิ้งเสียเพื่อที่จะไม่ให้ลิงข้ามมาได้ และมันจะได้กินผลไม้ที่นั่นเพียงผู้เดียวเจ้าลิงน้อยโกรธมาก มันจึงพูดขึ้นว่า “ถึงเจ้าจะได้กินผลไม้เหล่านั้น แต่เจ้าก็ไม่สามารถจะกลับมาฝั่งนี้ได้อีกแล้ว ” พูดจบเจ้าลิงก็จากไป สุนัขจิ้งจอกจึงเก็บผลไม้กินจนอิ่มแต่แล้วก็เริ่มสำนึกได้เมื่อน้ำเริ่มขึ้นมาท่วมเกาะ เล็ก ๆ นั้น “เฮ้อ! นี่ถ้าเราไม่เห็นแก่ตัว ยอมให้เจ้าลิงน้อยข้ามมา กินผลไม้ด้วยและไม่ผลัดสะพานทิ้งไป ป่านนี้ฉันคงกลับ ไปยังฝั่งได้แล้ว ความเห็นแก่ตัวของฉันมันเป็นภัยแก่ตัวฉันเองแท้ ๆ ” เจ้าสุนัขจิ้งจอกพึมพำอย่างรู้สำนึกผิด แต่มันก็สายเกินไปเสียแล้ว

11. เมื่อสุนัขวิ่งข้ามสะพานไป แล้วผลึกสะพานทิ้ง แสดงว่า สุนัขจึงจอกมีนิสัยอย่างไร

1. เห็นแก่ตัว	2. เห็นแก่เพื่อน
3. เห็นแก่ความทุกข์ยาก	4. เห็นแก่การกิน

12. ผู้แต่งต้องการสื่อถึงเรื่องใด ให้ผู้อ่านทราบ

1. ทุกคำพูดมีราคาเสมอ
2. อย่าคิดดูถูกดูแคลนคนอื่นว่าเขาต่ำต้อยกว่าเรา
3. ชัยชนะใด ๆ ในโลกนี้ ไม่ยิ่งใหญ่เท่าชนะใจตนเอง
4. ความรู้ท่วมหัวแต่เอาตัวไม่รอด

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13-14

ใบหูที่หายไป

"ขอให้ฉันดูหน้าลูกหน่อยได้ไหมคะ" คุณแม่คนใหม่เอ๋ยขึ้น เมื่อห่อผ้าน้อย ๆ อยู่ในอ้อมกอด เธอ เธอค่อย ๆ คลี่ผ้าที่ห่อออกเพื่อมองใบหน้าเล็ก ๆ เธอกรี๊ดร้อง หมอต้องอุ้มเด็กออกไปอย่างรวดเร็ว เด็กทารกที่เกิดมาไม่มีใบหู กาลเวลาพิสูจน์ว่าการได้ยินของเจ้าหนูไม่มีปัญหา ปัญหาเฉพาะสิ่งที่มองเห็นภายนอก คือ ใบหูที่หายไป หลายครั้งที่เจ้าหนูกลับจากโรงเรียนแล้ววิ่งมาบอกแม่ เธอรู้ว่าหัวใจลูกปวดร้าวแค่ไหน เจ้าหนูพูดโพล่งออกมาอย่างน่าเศร้า "พวกเด็กตัวโต พวกมันล้อผมว่า ตัวประหลาด" เจ้าหนูเติบโตขึ้น หล่อเหลา เป็นที่รักของเพื่อน ๆ เขามีพรสวรรค์ในด้านอักษรศาสตร์ วรรณคดี และดนตรี เขาอาจได้เป็นหัวหน้าชั้น แต่เพราะเจ้าสิ่งนั้น... "ลูกต้องพบปะกับผู้คนบ้างนะลูก" แม่กล่าวด้วยความสงสารพ่อของเด็กชายปรึกษากับหมอประจำครอบครัว "ผมสามารถปลูกถ่ายใบหูได้ครับถ้ามีผู้บริจาค แต่ใครล่ะจะเสียสละใบหูเพื่อเด็กน้อยคนนี้" คุณหมอกว่าหนึ่งปีผ่านไป พ่อบอกกับลูกชาย "ลูกเตรียมตัวไปโรงพยาบาลนะ พ่อกับแม่หาคนบริจาคใบหูที่ลูกต้องการได้แล้ว แต่นี้เป็นความลับ" การผ่าตัดสำเร็จด้วยดี คนๆ ใหม่มะเกิดขึ้น เค้ากลายเป็นผู้มีพรสวรรค์ เป็นอัจฉริยะในโรงเรียน

ในวิทยาลัย จนเป็นที่กล่าวขานกันรุ่นต่อรุ่น ต่อมาได้แต่งงานและทำงานเป็นข้าราชการในสถานทูต

วันหนึ่งชายหนุ่มถามผู้เป็นพ่อ "พ่อครับใครเป็นคนมอบใบหูให้ผมครับ ใครนะช่างให้ผมได้มากมายขนาดนี้ แต่ผมไม่เคยทำอะไรเพื่อเขาได้เลยสักนิด" "พ่อไม่เชื่อว่าลูกจะตอบแทนเขาได้หมดหรอก เรื่องนี้เป็นความลับ เราตกลงกันแล้ว" พ่อตอบ หลายปีที่ผ่านมาคงเป็นความลับ แต่แล้ววันหนึ่งวันที่มืดมิดที่สุดผ่านเข้ามาในชีวิตลูกชาย เขายืนข้างพ่อใกล้หีบศพของแม่ พ่อค่อยๆ ลูบผมแม่อย่างช้าๆ และนุ่มนวล ผมสีน้ำตาลแดงถูกเสี้ยนจมนมองเห็น .. แม่ไม่มีใบหู ใบหูของแม่ถูกตัดไป.. พ่อ

กระซิบผ่านลูกชาย "แม่บอกพ่อว่า เธอดีใจที่ได้ทำอย่างนี้ เธอไม่เคยตัดผมอีกเลย ไม่มีใครมองเห็นว่า เธอไม่สวยจริงมัย " จงจำไว้ว่า... สิ่งมีค่าที่แท้จริง ไม่ได้อยู่ที่การมองเห็น ..หากแต่อยู่ที่สิ่งที่เรามองไม่เห็นความรักที่แท้จริง ไม่ได้อยู่ที่เราได้ทำอะไรแล้วมีคนรับรู้ ..หากแต่อยู่ที่สิ่งที่เรากระทำแล้วไม่มีใครรับรู้ความรัก..บางครั้งไม่จำเป็นต้องพูดพร่ำเพรื่อ ..แต่เป็นการกระทำที่ออกมาจากใจเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่จากแม่ผู้ที่เสียสละได้ทุกอย่างทุกอย่าง ..โดยที่ไม่หวังสิ่งใดตอบแทน

13. เรื่องนี้มีคุณธรรมในด้านใด

1. ความสามัคคี	2. ความซื่อสัตย์
3. ความรัก	4. ความมีน้ำใจ

14. เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร

1. ความรักของแม่นั้นยิ่งใหญ่	2. ทุกคนต้องขยันทำงาน
3. ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น	4. รูปลักษณ์บ่งบอกความร่ำรวย

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้บทอ่านจากสื่อออนไลน์**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้บทอ่านจากสื่อออนไลน์ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองเพียงช่องเดียว

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย เป็นลำดับต่อเนื่อง					
2	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง					
3	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจและช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น					
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น					
5	การนำบทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น					
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้						
6	นักเรียนมีความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม					
7	นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นภายในกลุ่ม					
8	นักเรียนได้รับคำแนะนำเมื่อเกิดความสงสัย					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
9	บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน					
10	การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องเรียน					
12	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ประเมินค่าและมีความคิดสร้างสรรค์					
13	นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไป ใช้อ่านในชีวิตประจำวันได้					
14	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ					
15	นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และ การประเมินผล	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
3.สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.การจัดกระบวนการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้กิจกรรม	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
4.4 เร้าความสนใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
5.สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5.3 บทอ่านจากสื่อออนไลน์มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และ การประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.การจัดกระบวนการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้กิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 เร้าความสนใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

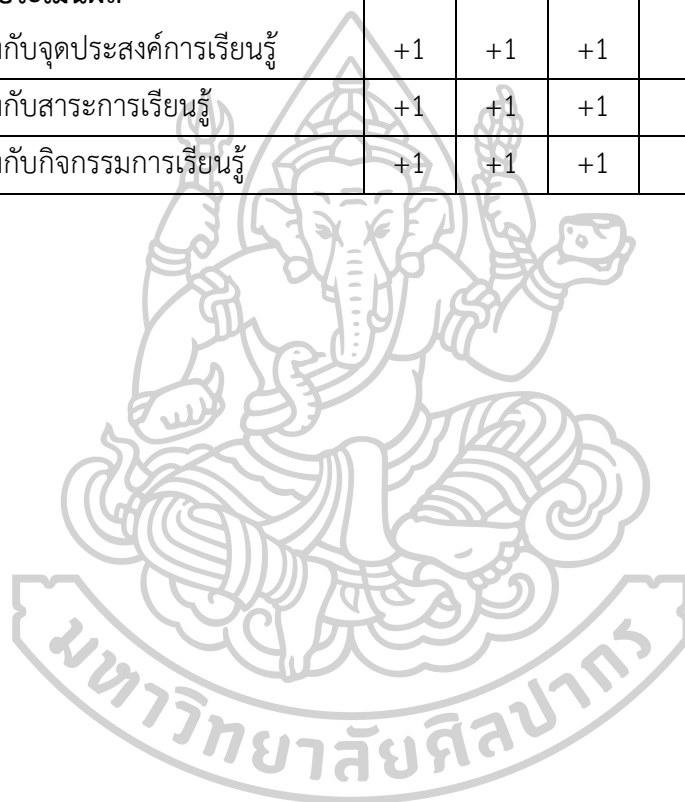
รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 บทอ่านจากสื่อออนไลน์มีความเหมาะสม กับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณ์ญาณ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และ การประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.การจัดกระบวนการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้กิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 เร้าความสนใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

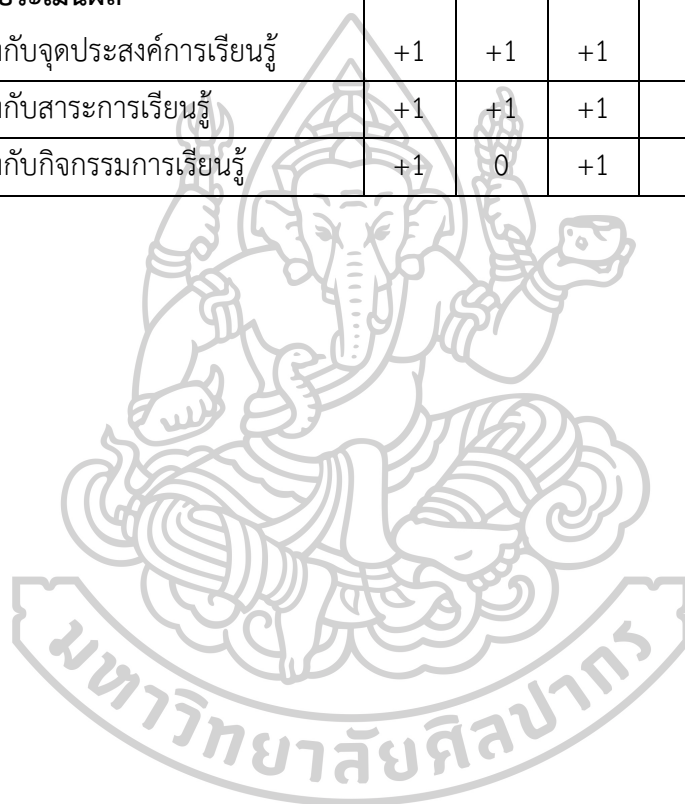
รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5.3 บทอ่านจากสื่อออนไลน์มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
2.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และ การประเมินผล	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
3.สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.การจัดกระบวนการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่ใช้กิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.5 เร้าความสนใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.5 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
4.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5.3 บทอ่านจากสื่อออนไลน์มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เรื่อง	ข้อ ที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง(IOC)	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การอ่านโฆษณา อย่างมีวิจารณญาณ	1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	7	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
การอ่านข่าว อย่างมีวิจารณญาณ	8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	9	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	11	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	12	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
	13	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
	14	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
การอ่านบทร้อยกรอง อย่างมีวิจารณญาณ	15	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	16	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	17	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	18	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	19	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	20	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	21	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	22	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
การอ่านเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ	23	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	24	0	+1	+1	0	สอดคล้อง
	25	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	26	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

เรื่อง	ข้อ ที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง(IOC)	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การอ่านเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณ์ญาณ	27	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	28	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	29	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
	30	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

ประเด็น	ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านกิจกรรม การเรียนรู้	1	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ หลากหลาย เป็นลำดับ ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	2	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วย ให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้า ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	3	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ น่าสนใจและช่วยกระตุ้น ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มาก ขึ้น	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วย ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มากขึ้น	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
	5	การนำบทอ่านที่นำมาใช้ใน การจัดการเรียนรู้ช่วย ให้นักเรียนฝึกคิดอย่างมี วิจารณญาณในการอ่านมาก ขึ้น	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
ด้าน บรรยากาศ การเรียนรู้	6	นักเรียนมีความสนใจในการ ปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	7	นักเรียนมีการแลกเปลี่ยน ความรู้กับผู้อื่นภายในกลุ่ม	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	8	นักเรียนได้รับคำแนะนำเมื่อ เกิดความสงสัย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	9	บรรยากาศการเรียนรู้ช่วยให้มี	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ประเด็น	ข้อ	รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
		ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและ นักเรียน					
	10	การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านประโยชน์ ที่ได้รับจาก การเรียนรู้	11	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	12	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ประเมินค่าและมีความคิด สร้างสรรค์	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	13	นักเรียนสามารถนำ กระบวนการอ่านอย่างมี วิจารณญาณไปใช้อ่านใน ชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	14	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด และการทำงานอย่างเป็น ระบบ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
	15	นักเรียนได้พัฒนาทักษะการ ทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับนำไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและ
 หลังการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.44	.50	16	0.72	.56
2	0.53	.31	17	0.69	.50
3	0.63	.38	18	0.72	.44
4	0.56	.50	19	0.72	.31
5	0.63	.38	20	0.63	.50
6	0.56	.63	21	0.63	.38
7	0.44	.38	22	0.47	.69
8	0.66	.56	23	0.53	.44
9	0.66	.44	24	0.69	.38
10	0.47	.56	25	0.69	.50
11	0.78	.31	26	0.75	.25
12	0.66	.56	27	0.59	.44
13	0.47	.31	28	0.56	.50
14	0.44	.50	29	0.66	.44
15	0.66	.56	30	0.75	.50
ค่าความเชื่อมั่น = 0.91					

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ก่อนเรียนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด

เลขที่	คะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้	คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้
1	17	21
2	19	25
3	15	20
4	18	23
5	20	25
6	16	20
7	18	24
8	18	22
9	16	21
10	14	19
11	19	26
12	20	27
13	21	27
14	18	21
15	14	19
	$M = 17.53$	$M = 22.67$
	$SD = 2.17$	$SD = 2.82$

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวศศิมา เถยดี

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2555 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนวัดธรรมจริยาภิรมย์

พ.ศ.2560 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา

พ.ศ.2562 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

